

BLÅ KORS MAGASINET

RUSFRI

SIDE 04-05 OG 20-21

«PLANEN GÅR INN PÅ DET SOM ER HOVEDPROBLEMET I RUSPOLITIKKEN: MANGLENDE OPPFØLGING I KOMMUNENE, MANGLENDE BOLIG- OG AKTIVITETSTILBUD.»
HELSEMINISTER BENT HØIE OM REGJERINGENS OPPTRAPPINGSPLAN FOR RUSFELTET

SIDE 06-08

«PROBLEMATISK ALKOHOLBRUK ER HELT ESSENSIELT FOR OVERSKUDET TIL INDUSTRIEN. HAR ALKOHOLINDUSTRIEN EGENTLIG RÅD TIL EN EFFEKTIV ALKOHOLPOLITIKK?»
PROFESSOR SALLY CASSWELL, NYVALGT LEDER AV «GLOBAL ALCOHOL POLICY ALLIANCE»

MIDTSIDENE

«JERNMANN» MED HJERTE FOR ANDRE

REDAKTØR
STEINAR GLIMSDAL

” Den verdimeslige bevisstheten som er sterk hos Magne og ved Rehabil er ikke noe som har oppstått ut av ingenting.

En god dag på jobben

Det var muligheten til å intervju en som har et imponerende antall maraton- og triatlonløp bak seg som først tente interessen. Det skal innrømmes. Men vi opplever at intervjuet med arbeidsleder Magne Stedøy-Johansen ved attføringsbedriften Rehabil i Oslo ble mye mer enn det. Håper du som leser også forinner det. Magne er en av mange ansatte i Blå Kors som har god kontakt med kjerneverdiene i organisasjonen.

- **MITT LIVS SJANSE** til å hjelpe andre ved hjelp av egne livserfaringer. Rehabil er et sted der menneskelige verdier har aller størst fokus – og de brukes! Jeg er glad for å kunne ta med meg alt det jeg lærte i mitt tidligere arbeidsliv inn i denne jobben.

Slik beskriver han hva det var som for halvannet år siden virket tiltrekkende ved å bli ansatt hos Rehabil. Rehabil er en av de yngre virksomhetene innen Blå Kors-familien, men en virksomhet som vet hvorfor de er til, hvem de er til for.

DEN VERDIMESSIGE BEVISSTHETEN som er sterk hos Magne og ved Rehabil er ikke noe som har oppstått ut av ingenting. Også det håper vi intervjuet forteller noe om. Rehabil er blant de virksomhetene som dedikerer både tid og krefter på verdiarbeid. Besøket ved Re-

habil og intervjuet med Magne foregikk på en travel torsdag i begynnelsen av november, definitivt blant våre bedre dager på jobben det siste året!

SÅ NÆRMER JULEN 2015 SEG og Blå Kors retter inn sitt arbeid over hele landet for å gjøre denne tiden til en god tid for sine gjester, brukere, deltakere, beboere og pasienter. For nå handler det om å bruke litt ekstra god tid på hverandre. Det handler om på forskjellige måter å leve ut ordene fra englesangen utover Betlehemsmarkene:

*«Ære være Gud i det høyeste,
og fred på jorden
blant mennesker
Gud har glede i!»*

Vi ønsker God Jul og Godt Nytt År til alle våre lesere og til alle våre annonsører!

Blå Kors-magasinet Rusfri – en klar røst på rusfeltet

NR 04 2015/7. ÅRGANG

Tidligere Det Blå Kors/Blåkorsbladet (etablert i 1915)
og Vardevakt/Rusfri (etablert i 1925)

UTGIVER:

Blå Kors Norge • www.blakors.no

ANSVARLIG REDAKTØR:

Steinar Glimsdal • steinar.glimsdal@blakors.no • tlf 926 36 739

ADRESSE:

Storgata 38, N-0182 Oslo
tlf 22 03 27 40 • fax 22 03 27 41
post@blakors.no

ANNONSEHENVENDELSER:

TLF 22 03 27 40 • FAX 22 03 27 41 • post@blakors.no

SALG AV STØTTEANNONSER:

Faktureringservice Sør AS • tlf 32 24 44 33

FRIVILLIG ABONNEMENT:

Kr. 150 for fire utgivelser pr år betales over konto 3000.16.77337
Bladet sendes gratis til alle betalende Blå Kors-medlemmer
og organisasjonsmedlemmer.

FORSIDEFOTO:

Arbeidsleder Magne Stedøy-Johansen på jobb ved Rehabil Oslo
(Foto: fotoesben)

LAYOUT OG TRYKK:

GRØSET™. Tryksaken er produsert etter
miljøstandarden Svanemerket.

Blå Kors Norge

Blå Kors er en felleskristen, diakonal organisasjon som fremmer rusfrihet i samfunnet. Blå Kors forener frivillig innsats på rusfeltet med profesjonelt behandlingsarbeid. Ved siden av et forebyggende og holdningsskapende arbeid driver Blå Kors 52 diakonale virksomheter i 15 fylker. Organisasjonen har omlag 2.500 medlemmer og over 1.100 ansatte. Blå Kors er også en paraplyorganisasjon på rusfeltet for 25 landsomfattende kristne organisasjoner og trossamfunn.

Organisasjonsmedlemmer i Blå Kors

De Frie Evangeliske Forsamlinger, www.dfef.no
Den Evangelisk Lutherske Frikirke, www.frikirken.no
Den Evangeliske Forsamling Misjonskirken, www.misjonskirken.no
Den Indre Sjømannsmisjon, www.dism.no
Den Norske Israelsmisjon, www.israelsmisjonen.no
Den Norske Kirke v/Kirkerådet, www.kirken.no
Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn, www.delk.no
Det Norske Baptistsamfunn, www.baptist.no
Det Norske Misjonsforbund, www.misjonsforbundet.no
Det Norske Misjonsselskap, www.nms.no
Guds Menighet, www.gudsmenighet.no
HimalPartner, www.himalpartner.no
Indremisjonsforbundet, www.imf.no
Metodistkirken i Norge, www.metodistkirken.no
Norges KFUK/KFUM, www.kfuk-kfum.no
Norges Kristelige Student- og Skoleungdomslag, www.nkss.no
Norges Samemisjon, www.samemisjonen.no
Normisjon, www.normisjon.no
Norsk Helse- og Avholdsforbund, www.norskavholdsforbund.no
Norsk Luthersk Misjonssamband, www.nlm.no
Lederrådet for Pinsebevegelsen, www.pinsebevegelsen.no
Prison Fellowship, www.pfn.no
Sjømannskirken, www.sjommanskirken.no
SI-Reiser AS, www.si-reiser.no
Rørlegger Ragnar Aas AS, Sladdhaugen, 4735 Evj

INNHold

02	LEDER
04	INTERVJU MED BENT HØIE (H), HELSEMINISTER
06	GLOBAL ALKOHOLPOLITISK ALLIANSE
08	BLÅ KORS TSJEKKIA ER 10 ÅR
08	TALENDE SKILT I INDIA
10	OVERLEGE EGIL NORDLIE TAKKER AV
12	OPPLYSNING OM ALKOHOL OG SEX
14	UNGDOMSSIDER: BKU VOKSER!
16	MAGNE STEDØY-JOHANSEN – ARBEIDSLEDER OG «JERNMANN»
20	RUSNYTT: SPILLKONTROLL.NO/OPPTRAPPINGSPLANEN
23	MINJUL I TRONDHEIM
24	ORGANISASJONSNYTT: JULESALME FRA FENGSELET
27	KRONIKK: TENK PÅ BARN I JULEN
31	ADVENTSTID MED NORDIC TENORS
32	HELLSTRØM RYDDER OPP

Hva med dagens ruspolitikk,

HØYRE

– Regjeringens opptrappingsplan går inn på det som er hovedproblemet i ruspolitikken: manglende oppfølging i kommunene, manglende bolig- og aktivitetstilbud, mener helse- og omsorgsminister Bent Høie (H). Her i samtale med journalist Anders Blixhavn.

I forrige nummer av Rusfri kom Arbeiderpartiets helsepolitiske talsmann Torgeir Micaelsen med to utfordringer til helseminister Bent Høie. Micaelsen synes det er rart at Bent Høie som helseminister har vedtatt at den mye tryggere formen for bruk av heroin, nemlig å røyke den, er ulovlig på sprøyterommene.

AV **ANDERS BLIXHAVN** TEKST/**STEINAR GLIMSDAL** FOTO

– Micaelsen lurte på hvilke råd du har fått som kan underbygge et slikt standpunkt, eller har dette kun en ideologisk begrunnelse?

– Når Arbeiderpartiet diskuterer tilbudet til rusavhengige så begynner de med de sære og smale temaene som skaper mye diskusjon. Det har lite med de store utfordringene på rusfeltet å gjøre. Hovedutfordringen er at tilbudet til rusavhengige ikke

har blitt prioritert på mange år. Den forpliktende opptrappingsplanen vår er et helt nødvendig steg etter at behandlingstilbudet ble løftet inn som en del av spesialisthelsetjenesten.

– Jeg er opptatt av å hindre avhengighet av rusmidler i Norge ved å ha en tydelig linje på at illegale rusmidler er forbudt. Det står i vår regjeringsplattform at vi er i mot legalisering av narkotika. Ulike

fagmiljøer forteller oss at å utvide en frisonetenkning er feil. Sprøyterommene ble etablert mot Høyres stemmer. De ble etablert for å ha et sted der de som injiserer heroin kan få hjelp hvis de tar en overdose. Å røyke heroin fører ikke til overdose, da blir røyking på sprøyterommet en frisone. Vi har en nasjonal strategi mot overdose, der et av tiltakene er «Switch-kampanjen». Den skal få

Bent Høie?

rusavhengige til å røyke istedenfor å injisere. Dette når betydelig flere, enn å ha et lite tilbud på sprøyterommet i Oslo.

– Hva synes du om ruspolitikken dere overtok fra den forrige regjeringen?

– Det som var den største utfordringen var at vi hadde flere tusen rusavhengige som var motiverte til å bli rusfrie, men som sto i kø for behandling. Samtidig hadde vi behandlingstilbud som hadde ledig kapasitet, og flere institusjoner var lagt ned eller i ferd med å bli lagt ned. Det var det første vi måtte gripe fatt i. Vi har økt antallet institusjonsplasser og vi øker ytterligere gjennom fritt behandlingsvalg.

– Torgeir Micaelsen har inntrykk av at det å være helseminister samtidig som man er nestleder i Høyre, er en vanskelig kombinasjon. Han lurer på hvilke råd du har fått av ekspertene i departementet som helseminister, da du som nestleder i Høyre valgte å utvide tax-free-kvoten? Er det god eller dårlig alkoholpolitikk i et helsepolitisk perspektiv?

– For det første vil jeg si at det er to roller som fint lar seg kombinere! Det hører med til historien at den regjeringen som Ap var en del av, økte kvotene mer radikalt enn det vi gjorde. Det gjorde de uten den type motkrav som lå i vår økning. Ap sa ja til en økning som hadde stor betydning i negativ forstand. At tre-literen ble lansert på tax-free gjorde virkelig at vinsalget økte. Vår endring var også knyttet opp mot et annet folkehelseiltak, nemlig å redusere bruken av tobakk.

– Men dere øker også tilgjengeligheten. Motsier du ikke deg selv nå?

– Det er hele tiden en balansegang. Jeg mener at tax-free-ordningen er en del av den alkoholpolitiske totalpakken. Norge har en streng alkoholpolitikk, og tax-free kan sies å ha bidratt til aksept overfor de andre alkoholpolitiske virkemidlene vi har. Strammer man for mye til øker presset på andre viktige alkoholpolitiske virkemidler. En avgiftsøkning vil føre til mindre forbruk, men kan for eksempel øke grensehandelen. Svekker man oppslutningen om alkoholpolitikken oppnår man til slutt det motsatte.

– I november la dere frem opptrappingsplanen for rus. Hva vil du si om den?

– Dette er et forpliktende beslutningsdokument som vil innebære en opptrapping på rusfeltet med 2,4 milliarder kroner i løpet av fem år. Det er en historisk opptrapping. Planen går inn på det som er hovedproblemet i ruspolitikken. Manglende oppfølging i kommunene, manglende bolig- og aktivitetstilbud. Planen går inn for å hjelpe mennesker, ikke straffe mennesker.

– Hva er suksessformelen for et godt ettervern?

– Den er lik som for alle mennesker, like vanskelig og like enkel. Vi må ha et sted å bo og vi må ha et godt nettverk. Der har det sviktet. Selv mennesker som har vært motiverte til behandling, som har fått behandling og har klart å bli rusfri, sliter i etterkant. Altfor mange kommer ut igjen til dårlige boforhold som gjør at veien tilbake til en rusavhengighet er altfor kort. Dette skal vi gjøre noe med. Også er det den tidlige innsatsen som har manglet. Spesielt overfor barn og unge. Også barn og unge får i dag mulighet til å utvikle en avhengighet før de får tilstrekkelig hjelp.

– Er forebygging mangelvare?

– Vi har mangler. Vi gjør mye med de virkemidlene vi har, men det er et stykke igjen. Det største rusproblemet vi har i Norge er alkoholavhengighet. Et av de områdene vi ser på i opptrappingsplanen er utviklingen der alkohol har blitt en integrert del av arbeidslivet. Bevisstheten rundt dette er vi nødt til å få opp. Det er et tydelig og klart lederansvar å ha et bevisst forhold til alkoholbruk i jobbsammenheng. Å bli eksponert for alkohol øker risikoen for å utvikle en avhengighet. Dette jobber vi mye med gjennom AKAN.

– Er det fortsatt et poeng å skjerme de ideelle organisasjonene i anbudskonkurranser?

– Ja, vi ga et klart styringssignal til helseforetakene om at vi burde ha egne anbud for ideell sektor og langsiktige avtaler. Det har vi klart å få på plass med et ganske høyt volum. Men Norge er nødt til å forholde seg til EU-direktivet på dette området. Vi jobber nå med å se på hvordan vi skal håndtere det. Men siden vi har

klart å få på plass langsiktige avtaler slipper man den umiddelbare effekten dersom man skulle ende opp med en streng tolkning av EU-direktivet på dette området. Fritt behandlingsvalg legger til rette for bruk av private institusjoner utenom anbudssystemet. Vi skal bruke anbud, men det må brukes med fornuft.

– Gitt at vi har verdens beste helssystem. Burde vi ikke klart å ta bedre vare på pårørende av rusavhengige?

– Jo, det burde vi absolutt. Dette er en viktig del av opptrappingsplanen. De pårørende trenger å bli tatt bedre vare på, men vi ser mange gode eksempler på behandlingstilbud i dag som i mye større grad enn før involverer pårørende. Ofte er pårørende en del av løsningen og behandlingen, og andre ganger dessverre en del av problemet. Jeg er også opptatt av å skjerme barn. De er en sårbar gruppe som skal avlastes og slippe å måtte bære ansvar de ikke skal ha, svarer Høie.

– På samme måte som Torgeir Micaelsen utfordret deg på et ruspolitisk tema, ønsker vi at du også skal utfordre en politiker på den andre siden av «skigarden». Hvem vil du spørre? Hva vil du spørre om?

– For første gang har vi nå fått gjennom en utvidelse av pasientrettighetene gjennom fritt behandlingsvalg, der rusavhengige og personer med psykisk sykdom for første gang er prioritert først. De er ikke i bakerste rekke som før. Jeg registrer at Senterpartiet har gått i mot dette. Jeg ønsker derfor å spørre helsepolitisk talskvinne Kjersti Toppe om hun ønsker å frata rusavhengige denne retten hvis Senterpartiet kommer i posisjon, avrunder Bent Høie.

FAKTA

«KJØR DEBATT»

Dette er del 6 i en serie av intervjuer med sentrale norske politikere om ruspolitikk. Tidligere har vi intervjuet Audun Lysbakken (SV), Rasmus Hansson (MDG), Olaug Bollestad (KrF), Kari Kjønnås Kjos (Frp) og Torgeir Micaelsen (Ap).

GLOBAL RUS-
KONFERANSE

Skottlands statsminister Nicola Sturgeon taler ved åpningen av konferansen i Edinburghs toppmoderne konferansesenter EICC. På podiet sitter (fra v) påtroppende og avtroppende styreleder i GAPA, Sally Casswell og Derek Rutherford sammen med Mac Armstrong, leder av «Alcohol Focus Scotland».

Internasjonal alkoholpolitiske storkonferanse i Edinburgh:

- Det er tid for handling globalt!

Alkohol tar liv av hele 3,3 millioner mennesker på verdensbasis hvert år. Dette var den dystre bakgrunnen for historiens tredje store internasjonale alkoholpolitiske konferanse i regi av Den globale alkoholpolitiske alliansen (GAPA).

AV **STEINAR GLIMSDAL** TEKST OG FOTO

– Ingen ansvarlig regjering kan ignorere de dramatiske konsekvensene alkoholbruk innebærer når det gjelder helsen og velferden hos befolkningen. Det er myndigheters viktigste oppgave å forsvare innbyggernes helse, sa Skottlands statsminister («First Minis-

ter») **Nicola Sturgeon** ved åpningen av konferansen i Edinburgh. Sturgeon, som representerer «Scottish National Party», står selv midt i kampen for minimumspriser på alkohol, et hett politisk tema i Skottland denne høsten.

Nicola Sturgeon viste til at Skott-

land sliter med et større alkoholforbruk og flere alkoholskader enn nabolandene nord i Europa. Hun nevnte også det faktum at alkoholbruk rammer den fattige delen av Skottlands befolkning i større grad enn de ressurssterke.

Prosjektleder for «Kjør debatt», Anders Blixhavn, holdt foredrag under en delsesjon om det å bygge nettverk blant ungdom.

– Skottlands forhold til alkohol må forandres. Dette er en oppgave for alle innbyggere, men regjeringen må ta lederrollen, sa hun.

Sturgeon viste til at tanken om å introdusere en minstepris på alkoholholdige drikkevarer møtte stor folkelig da den ble introdusert, men at dette har endret seg.

– Regjeringen er fast bestemt på å innføre denne type politikk, sa statsministeren. Hun håper dermed å begrense salget i Skottland av billig alkohol i store beholdere.

HELE 412 DELTAKERE FRA 55 LAND var på plass på den tre dager lange «Global Alcohol Policy Conference» i oktober. Konferansen, som bringer sammen kremen av fagfolk innen rusforskning og alkoholpo-

litiske aktivister, gikk av stabelen i år for tredje gang. Tidligere møtesteder har vært Bangkok og Seoul.

For en som mest er vant til det europeisk-afrikanske samarbeidet som preger det internasjonale Blå Kors, var det en ny og spennende erfaring å oppleve en så solid representasjon fra alle verdensdelene. Den internasjonale Blå Kors-familien på konferansen besto av i alt 18 deltakere med presidenten i Blå Kors Internasjonale Forbund, **Albert Moukolo**, og forbundets generalsekretær, **Anne Babb**, i spissen. Fra Blå Kors Norge deltok **Sten Magne Berglund**, **Eva Frydenborg**, **Torunn Sæther**, **Anders Blixhavn** og undertegnede. Blixhavn var der også som foredragsholder. Han beskrev det norske prosjektet «Kjør debatt» som søker å få ungdomspolitikere i tale i

alkoholpolitikken. Deltakerne fra Norge talte i alt 40 på GAPC-konferansen.

PROGRAMMET VAR SATT SAMMEN AV 110 MUNTlige FOREDRAG og 55 «plakat-presentasjoner». Her ble fokus satt på effektive slags- og skjenketiltak og tiltak som kan begrense markedsføringen av alkohol. Diskusjonene kretset en god del denne gang rundt bruken av sosiale medier til å fremme alkoholbruk, særlig blant unge mennesker. En tråd gjennom konferansen var kampen for barns rettigheter og bruken av globale nettverk i kampen.

Det var den verdensomspennende alkoholpolitiske alliansen GAPA («Global Alcohol Policy Alliance») sammen med organisasjonen «Alcohol Focus Scotland» som var vertskap. Konferansen ble også

En hedersmann innen britisk og internasjonalt arbeid for å fremme en forskningsbasert alkoholpolitikk, Derek Rutherford, ble behørig takket for sin innsats. Her er det nordmannen Øystein Bakke som har ordet.

støttet av det skotske helsedepartementet og Verdens helseorganisasjon (WHO).

DE OMFATTENDE MULTILATERALE HANDELSAVTALENE som er på trappene i flere regioner i verden var mye framme i diskusjonen. Blant disse er avtalen «Trans-Pacific Partnership» (TPP) som skal sørge for felles standarder og reduserte handelsbarrierer mellom tolv land rundt Stillehavet. TPP vil komme til å påvirke hele 40 prosent av verdensøkonomien. En annen slik avtale er den transatlantiske handels- og investeringsavtalen (TTIP) som EU og USA forhandler om i disse dager. Slike omfattende handelsavtaler kan raskt vise seg å være en utfordring i forhold til alkoholpolitikken man ønsker å føre i det enkelte avtaleland.

Mye oppmerksomhet var også rettet mot den globale alkoholindustriens aggressive markedsføring i land i sør, særlig i Afrika der levestandarden er på vei opp.

STYREMEDLEMMENE I GLOBAL ALCOHOL POLICY ALLIANCE (GAPA)

Sally Casswell (styreleder - New Zealand), Isidore S Obot (nestleder - Nigeria), David Jernigan (leder for forskningsrådet - USA), Øystein Bakke (sekretær - Norge), Derek Rutherford (Storbritannia), Udomsil Srisangnam (Thailand), Thomas F Babor (USA), Sven-Olov Carlsson (Sverige), Sungsoo Chun (Sør-Korea), Michel Craplet (Frankrike), George Hacker (USA), Ronaldo Laranjeira (Brasil), Charles Parry (Sør-Afrika).

FAKTA

I EN ENSTEMMIG SLUTTERKLÆRING fra konferansen ble det slått til lyd for at regjeringer over hele verden tar i bruk de beviselig mest effektive alkoholpolitiske virkemidlene.

– Dette inkluderer å øke prisen på alkohol, å redusere alkoholens fysiske tilgjengelighet og å legge restriksjoner på markedsføringen, våre tre beste «tilbud», heter det i erklæringen. Det vises også til nytten ethvert land vil ha av å benytte seg av effektive strategier for å motvirke fyllekjøring.

En av grunnleggerne bak GAPA, britten **Derek Rutherford**, gikk av som styreleder og ble varmt takket for sin mangeårige innsats. Blant talerne var nordmannen Øystein Bakke, seniorrådgiver i organisasjonen FORUT og styremedlem i GAPA. Bakket takket Derek Rutherford, som har bakgrunn som metodistpastor, for hans åpenhet og store nysgjerrighet på andre kulturer og religioner.

PROFESSOR SALLY CASSWELL FRA NEW ZEALAND OVERTAR styreledervervet etter Rutherford. Hun minnet i sin tale om viktigheten av å holde alkoholindustrien unna arbeidet med å formulere et lands alkoholpolitikk.

– Statistikk fra fem større land omfattet av den internasjonale IAC-undersøkelsen viser at stordrikkere konsumerer halvparten av den omsatte alkoholen i et land. Problematisk alkoholforbruk er med andre ord helt essensielt for overskuddet til alkoholindustrien. Spørsmålet vi må stille er: Har alkoholindustrien egentlig råd til en effektiv alkoholpolitikk? sa Sally Casswell.

Den neste storkonferansen om alkoholpolitikk, «GAPC 2017», skal avholdes i Australia.

«DON'T BE SILLY IN THE HILLY»

Veimyndighetene i India er kjent for å ta i bruk både humor og rim i sitt skadeforebyggende arbeid. Fjellklatrer Knut I. Tønsberg fikk dette bekreftet til fulle nylig under en kjøretur nordover fra byen Leh til Kargil på grensa mot Pakistan. Som en kan se, her er det noen med pedagogisk teft som har vært i sving. Tønsberg deltok i britten Derek Buckles' klatreteam som greide å bestige to hittil ubestegne fjelltopper i Himalaya, begge på nesten 6.000 m.o.h. (Foto: Knut I. Tønsberg)

BLÅ KORS
TSJEKKIA

Geir Gundersen hilser under tiårsfeiringen til Blå Kors Tsjekkia. (Foto: Blå Kors Tsjekkia)

Tiårsfeiring i takknemlighet

Ett av de fineste fruktene av NRKs og Blå Kors' TV-aksjon i 2008 må sies å være rusarbeidet som kunne komme i gang i Tsjekkia.

Midler fra TV-innsamlingen gjorde det mulig å gi behandlings- og ettervernstilbud ved seks polikliniske sentre for alkoholavhengige og pårørende. Sentrene lå alle i eller i nærheten av Tsjekkias tredje største by, Ostrava, et område der rusproblemene er særlig store. I dag, sju år etter TV-aksjonen, er fire av sentrene fortsatt i solid drift, og de drives nå helt for egne midler.

Blå Kors Tsjekkia, «Modry Kriz», hadde grunn til å feire sitt tiårsjubileum nylig. Tidligere generalsekretær og president i Blå Kors Internasjonale Forbund, **Geir Gundersen**, var blant hedersgjestene under feiringen.

– Jeg ble bedt om å viderebringe varme takk til Blå Kors Norge for «startkapitalen» som gjorde Blå Kors-eventyret i Tsjekkia mulig, forteller han. – Blå Kors Tsjekkia er en ung organisasjon med unge medarbeidere. De ser stadig framover og planlegger nå å etablere selvhjelpsgrupper, grupper for gravide rusmisbrukere og grupper for alenemødre og /-fedre, sier en inspirert Geir Gundersen. (Rusfri)

En ung organisasjon med unge medarbeidere. Generalsekretær Jan Czudek står helt til venstre. (Foto: Blå Kors Tsjekkia)

Transportoppdrag Bergen AS Leirvikåsen 39 B 5179 GODVIK Tlf. 55 15 41 40	Moane St. Hansveien 2 3614 KONGSBERG Tlf. 32 76 54 77	Montasje og vedlikehold Korsegårdveien 48 1809 ASKIM Tlf. 913 36 931	Molde Raumavegen 2 6410 MOLDE Tlf. 71 25 94 70	Fimreite Bergboring AS Fimreite 6856 SOGNDAL Tlf. 465 81 000	HALSVIK 5960 DALSØYRA Tlf. 57 78 38 24 Mobil 970 94 716
Øvre Telemark Trafikkskule Telemarksg 4 3660 RJUKAN Tlf. 911 76 711	Rolf Wee Transport AS Frakkagjerdveien 127 5563 FØRRESFJORDEN Tlf. 982 18 201	Bilvarehuset Anker AS 2302 HAMAR Tlf. 62 58 53 50	Bertelsen & Garpestad AS Hovlandveien 70 4374 EGERUND Tlf. 51 46 10 80	Polarbadet 9325 BARDUFOSS Tlf. 77 83 27 70	FURENE 6100 VOLDAL Tlf. 70 07 48 50

Egil Nordlie – førti år i feltet

Overlege Egil Nordlie ved Blå Kors Borgestadklinikken har viet hele sitt yrkesaktive liv til arbeid med rusmiddelavhengige og deres pårørende. Han har engasjert seg i flere kontroversielle faglige debatter og har publisert artikler. Nordlie har vært en mye brukt foredragsholder i inn- og utland.

AV HILDE EVENSEN HOLM TEKST OG FOTO

I høst fikk Nordlie Fagrådets pris for godt rusfaglig arbeid. Nå er han snart 70 år og pensjonist. Aller helst vil han jobbe med det han brenner aller mest for: mennesker med rusrelaterte problemer.

Nordlie har vært med på utviklingen av Borgestadklinikken fra terapeutisk samfunn til spesialisthelseinstitusjon og har vært en sentral fagperson i utviklingen av nye behandlingstilbud. Han har engasjert seg sterkt for den aller minste og mest sårbare pasienten: fosteret i mammas mage.

EGIL NORDLIE KOM TIL BORGESTADKLINIKKEN i oktober 1978 fra Framnes kurssted for alkoholikere. Han har jobbet med ruspasienter i hele 40 år, men det var på mange måter en tilfeldighet at det ble rus han begynte å jobbe med etter endt utdanning. Egentlig hadde han tenkt å bli barnelege. Men Nordlie trivdes veldig godt med rusarbeid på Framnes, og da familien etter noen år på Voss ville østover, falt valget på Skien og den helt ferske klinikken på Borgestad mellom Skien og Porsgrunn.

– Borgestadklinikken var Blå Kors sitt flaggskip allerede på 70- og 80-tallet. Jeg syntes det var et veldig spennende arbeid å gå inn i. Vi levde og jobbet tett på pasientene og var en del av det terapeutiske samfunnet som var rammen rundt behandlingen, forteller han. Mye har skjedd i synet på bruk av medikamenter og behandlingsmetoder de siste 20-30 årene og Nordlie har vært del av en stor fagutvikling ved klinikken.

NORDLIE FORTELLER OM MINNESOTAMODELLEN og fokuset på de pårørende. I hovedsak var pasientene de første årene mannlige alkoholikere. Men det gikk ikke lang tid før fagfolkene på klinikken begynte å interessere seg for dem som levde sammen med den rusavhengige. Hvordan virket misbruket inn på deres liv og deres helse?

– Jeg ble lege for pårørendepasientene og observerte at mange av dem hadde dårlig somatisk og psykisk helse. Jeg gjorde en stor studie med kartlegginger av 276 pårørendepasienter som ble publisert i legeföreningens tidsskrift, forteller Egil Nordlie.

Studien som Nordlie gjorde viste med all mulig tydelighet at det å være pårørende til en rusmiddelavhengig person kan gå på helsa løs, og at også den pårørende trenger hjelp.

UTVIKLINGEN VED BORGESTADKLINIKKEN fortsatte og tidlig på 90-tallet kom en familieenhet med behandling av småbarnsforeldre til. Etter hvert fikk Norge en tvangslov som tillot tilbakeholdelse i institusjon mot den gravide kvinnens vilje dersom hennes rusbruk kunne skade barnet i magen.

Det er i dag godt gjort at alkohol er det mest skadelige rusmiddelet som fosteret kan utsettes for. Helsemyndighetene i Norge gikk ut med en generell anbefaling i 2005 om totalavhold fra alkohol for alle gravide. Dette var etter at Egil Nordlie og andre eksperter la fram en rapport om alkoholbruk under graviditet. Totalavholdsanbefalingen under graviditet førte til en del «støy». Noen fastleger og gynekologer hevdet at kvinnene ble skremt til abort, og at utvalget overdrev faren ved «normal» alkoholbruk. Nordlie stod imidlertid støtt i debatten sammen med de andre medlemmene i ekspertutvalget.

EGIL NORDLIE HAR IKKE VÆRT REDD for å vekke debatt og har også engasjert seg i en til tider opphetet faglig debatt omkring bruk av LAR-medisin under graviditet. Også her var han hentet inn som ekspert da Helsedirektoratet skulle utarbeide retningslinjer for bruk av LAR i svangerskapet. Diskusjoner og medieutspill har vært

mange omkring retningslinjene. Var det riktig å anbefale nedtrapping i svangerskapet eller ikke?

– Jeg er helt overbevist om at det er best for barnet at mor trapper ned på LAR-medisin. Det bør aller helst skje før svangerskapet. Men er ikke det mulig, så kan nedtrapping foregå under nøye medisinsk overvåkning gjennom svangerskapet. Det er ikke noe forskning eller kliniske erfaringer som har overbevist meg om noe annet, forteller Egil Nordlie. Han forteller at de aller fleste barna får behandlingstrende abstinenser, og at det er en viss økt fare for krybbedød. Det er også mangelfull kunnskap om langtidsvirkningen LAR-medisinen har på barnets helse senere i livet.

– Jeg har erfart at mange kvinner selv ønsker å trappe ned, og noen klarer å trappe ned til null. Men moren trenger solid støtte og hjelpetiltak. Norge er kanskje det eneste land i verden hvor vi trygt kan anbefale kvinnene nedtrapping. Vi har et nett av flotte hjelpetiltak for disse sårbare kvinnene, fra jordmødre, helsestasjoner, forsterkede helsestasjoner til institusjoner som Borgestadklinikken.

VI BYTTER TEMA OG SNAKKER OM MUSIKK. Vi som jobber på Borgestadklinikken har flere ganger hatt glede av Egil Nordlies eminente pianospill. Og dette har også kommet pasienter til gode.

– Jeg har vært opptatt av hvordan musikk kan brukes terapeutisk. Musikk blir en stifinner inn til følelser, og i samarbeid med behandlere brukte jeg musikkterapi på Borgestadklinikken i en periode på 25 år. Arbeidspresst som lege ble stort etter hvert, og da ble dette dessverre nedprioritert. Men det er gledelig at musikkterapi nå er inne som en del av retningslinjene for tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Så dette er jeg ikke ferdig med, jeg vil gjerne komponere mer og skrive om musikkterapi, forteller Nordlie med et smil.

Egil Nordlie har fortsatt mange planer og mye engasjement i seg. Han sier at han nok ikke er helt klar for en rolig pensjonisttilværelse riktig ennå. Et viktig valg er imidlertid tatt etter 37 år på Borgestadklinikken og i Skien. Han og kona har flyttet til Kolbotn for å kunne være nærmere familie og ikke minst, de to barnebarna.

Norge er kanskje det eneste land i verden hvor vi trygt kan anbefale gravide kvinner nedtrapping av LAR-medisin, siden vi har et nett av flotte hjelpetiltak, sier overlege Egil Nordlie.

Med rus og seksualitet på dagsorden

Blå Kors og Kirkelig Ressurssenter mot vold og seksuelle overgrep arrangerte 16. oktober en nordisk dagskonferanse om «Ungdom, rus, seksualitet og tro». Her ble en ny rapport presentert fra KIFO (Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning) presentert.

AV STEN MAGNE BERGLUND

Rapporten tar for seg hva kristne ledere underviser om seksualitet og rus. I følge undersøkelsen er det i konfirmasjonstiden at kristne ledere flest gir ungdom undervisning om disse tema. Over halvparten av de spurte kristne lederne mener imidlertid at temaene bør tas opp før ungdommene fyller 14 år.

Preses i den norske kirke, biskop Helga Haugland Byfuglien, hilste konferansen og ba ledere i kristne organisasjoner og menigheter om å rette ryggen og tørre å gå inn i diskusjoner om rus og seksualitet.

— Seksualitet og rus er tema som har rykket enda nærmere ungdomsorganisasjonene. Unge er i dag konfrontert på en helt annen måte enn før med dette, og

det alt fra man er barn. Derfor er temaet viktig og må på dagsorden. Vi må kunne våge oss inn på et felt, og vise hva som er god rettleiding. Det kan vi gjøre gjennom å snakke om rus og seksualitet.

Biskop Byfuglien kom også med en særskilt oppfordring til ledere i kirken og menigheter.

— Ledere må reflektere over egen rolle. Hvordan omgår ledere rusmidler? Hvordan omgår man rusmidler når man er leder for ungdom? Det er grunn til å ha en stram linje, særlig i ungdomsmiljøer. Jeg mener at ledere må være bevisste sin rolle som forbilder, både når det gjelder rus og seksualitet. Som leder kan man bety noe positivt og avgjørende for den enkelte,

men dessverre også det motsatte noen ganger, sa Byfuglien.

RÅDGIVER MORTEN EIKLI I BLÅ KORS er enig i at temaene bør på dagsorden tidligere enn det som er vanlig i dag.

— Dersom vi venter for lenge med å ta opp disse temaene, overlater vi undervisningen til internett, sier han. Ifølge Eikli ser en gjennomsnitts ungdom porno for første gang i 11-12-årsalderen. Den første ølen drikkes gjerne før man er 14. Ungdomsundersøkelser viser også at 40 prosent av dem som går på videregående oppgir at de har samleie når de er fulle, og som de senere angrep på.

Undersøkelsen fra KIFO viser at un-

 NY
UNDERSØKELSE

– Først og fremst ble vi overrasket over hvor utbredt formidlingen av temaene rus og seksualitet var. Vi trodde tallene ville være lavere, sa Pål Ketil Botvar ved KIFO under den nordiske konferansen i oktober. (Foto: Bjarte Østebø/KPK)

dervisning er etterspurt av ungdommene, melder kristenlederne. 84 prosent svarer at ungdom er svært interessert i seksualitet og 70 prosent svarer at ungdommene er svært interessert i rus.

GAUTE BRÆKKEN, RÅDGIVER I KIRKELIG RESSURSSENTER mot vold og seksuelle overgrep synes det er synd at ikke flere av de unge lederne har undervisning om alkohol, rus og seksualitet, men overlater det til eldre ledere.

– Når man er i tjueårene har man ofte mer troverdighet når man tar opp disse temaene. Jo eldre man er, jo lengre unna ungdomstiden er man, understreket han.

ANNA LUNDGREN, PREST I DEN SVENSKKE KIRKEN, fortalte på konferansen at hun opplevde at kirken hadde et godt utgangspunkt for å snakke om rus og seksualitet, fordi mange ser på kirken som et nøytralt sted for slike temaer.

– De unge kan komme til oss og føle at man ikke blir veiet og vurdert. De som jobber i kirken har taushetsplikt, og her kan man snakke om ting som man ikke vil snakke med sine foreldre om. Unge mennesker

kan møte lyttende og spørrende ansatte i kirken, som kan snakke med dem om selvbilde, grenser og gi dem mulighet til selvrefleksjon.

Hun mente at kirken og kristne organisasjoner svikter om man ikke tar opp temaene.

– De unge sitter der, 14-åringer med hormoner som bobler og de skriker etter å ha noen de kan snakke med. Da må vi kunne være der, sa Lundgren.

JAN ELVERUM VAR KLAR PÅ AT BLÅ KORS ville være med og bidra til å utvikle det rusforebyggende arbeidet i kirker og menigheter videre.

– Som paraplyorganisasjon for 23 kristne organisasjoner og menigheter har vi et spesielt mandat til å bistå og hjelpe våre medlemmer i deres arbeid. Vi vil bidra til å utvikle gode og trygge ungdomsmiljøer i samarbeid med våre medlemmer, sa Elverum.

TIL KPK SIER FORSKER PÅL KETIL BOTVAR VED KIFO: – Først og fremst ble vi overrasket over hvor utbredt formidlingen av temaene rus og seksualitet var. 60 prosent har dette integrert. Vi trodde disse tallene ville være lavere.

Forskeren tror mye skyldes trosopplæringsreformen, som gjør at flere tilnæringsmåter og virkemidler blir tatt i bruk.

– For eksempel svarer 1 av 3 trosopplærere at de tar opp begge temaene, både seksualitet og rus. Det synes vi er relativt mange med tanke på at mange av disse jobber med barn under 14 år, legger han til.

PÅL KETIL BOTVAR UNDERSTREKER at temaaet egentlig har vært lenge på dagsorden i kristne sammenhenger, men at feltet tidligere var preget av streng forkynnelser og pekefingermentalitet.

– Språkbruken har endret seg. Nå snakkes det mer om grensesetting og gode verdier. Hensikten er å oppmuntre til selvrefleksjon. Ungdom tar uansett valgene sine selv. Derfor er tilnærmingen mindre regelorientert, uten å bli mindre etisk bevisst, tror Botvar.

I KIFO-undersøkelsen svarer hele 51 prosent av de spurte at foreldre svikter i formidlingen på rusfeltet, og 42 prosent sier det samme om seksualitetsfeltet.

– Det er interessant at så mange er kritiske til både skolens og foreldrenes bidrag på de aktuelle feltene, sier Botvar.

ENDELIG: BKU KRISTIANSAND!

Nå har byens ungdom ventet lenge nok på Blå Kors Ung Kristiansand. Nå er ventetiden over!

TIRSDAG 10. NOVEMBER satt tre yngre ungdommer og tre eldre ungdommer seg ned og holdt stiftelsesmøte for BKU Kristiansand. Engasjementet og gleden var stor over å opprette et tydelig tilbud til ungdom – gjennom rusfritt arbeid og et inkluderende fellesskap. Et arbeid som har Jesu nestekjærlighet som drivkraft, men som også har lav terskel for all ungdom. Vi gleder oss til å ta ta fatt på oppgaven og gjøre det vi kan for at ungdom skal føle seg hørt og sett slik de er; bidra til å ruste dem til å møte livet – med et trofast fellesskap i ryggen.

Sammen med Blå Kors Kristiansand, Posebyen Frivilligsentral, KulturHaven, Fritidsetaten Vest og mange flere samarbeidspartnere skal BKU Kristiansand starte sin drift med fyrverkeri og 200 ungdom på nyttårsaften i Kristiansand. Vi skal feire på Christiansholm Festning og 2016 får en pangstart! Vi skaffer oss både frivillige og medlemmer gjennom denne dagen, og vårt arbeid vil bli promotert på en morsom og unik måte!

«**HAVEN**» **VIL FUNGERE** som oppholdssted for BKUs små arrangement, og Blå Kors Kristiansand vil være vår hovedsamarbeidspartner. Vi starter med gode rammer og flotte nettverk som gjør jobben vår enklere i oppstarten. Haven består av en nydelig oase av en bakgård, og et lite, sjarmerende lokale som er under innredning. Denne plassen skal huse kulturelle opplevelser, samtalegrupper, prosjektgrupper og i tillegg til alt, så blir det lille lokalet snart Blå Kors Kristiansand sin hovedinn-

gang. Vi skal tilrettelegge for en liten kafé og kunne tilby denne som en arbeidstrening for ungdommen vår.

UNGDOMSGJENGEN VÅR er ikke stor enda, men vi har en flokk som står ved døren og venter på å melde seg inn. Nå er vi klare! Våre ungdomsledere er tøffe, med bein i nesa og hjerte på rette plassen, så fremtiden ser lys ut for BKU Kristiansand. Det blir spennende å se hva vi får til, men vi har et stort ønske om å knytte tettere bånd med andre BKU-lokallag rundt i landet. Vi har en stor jobb med å fremme rusfrie alternativer, hvilket man alltid tjener på å gjøre i mangfold og flertall. De neste månedene vil bli brukt til å spise aktiviteter og tilbud for ungdommen. Følg med oss på Facebook: BKU Kristiansand.

Maria (Mia) Jacobsen

NY LOGO FOR BLÅ KORS UNG!

Etter en lengre prosess i Blå Kors Ung har det nasjonale BKU-rådet nylig vedtatt en felles navne- og logo-struktur for alle lokallag i Blå Kors Ung. For første gang i Blå Kors Ung sin historie vil både våre speidergrupper og andre BKU-grupper ha felles navn og logo. BKU-rådet ser det som svært gledelig at også speidernes korpsstyre stilte seg bak forslaget. Innføringen vil være med på både å bygge organisasjonsidentiteten og stoltheten internt og styrke «merkevaren» BKU. Lokallagene vil heretter ha navnene «Blå Kors Ung sted» mens speidergruppene vil hete «Blå Kors Ung Speidere Sted».

Velkommen til BKU Åkra!

BKU i vekst:

TO NYE LOKALLAG - PÅ UNDER EN UKE!

2015 vil sannsynligvis stå en stund i historiebøkene i og med at det ble opprettet to BKU-lokallag på én uke i november dette året! Vi ønsker hjertelig velkommen til BKU Åkra og BKU Kristiansand!

Sistnevnte presenterer seg selv i egen sak så først noen ord om Åkra: Stiftelsen Åkra Blå Kors har lenge hatt forebyggende ungdomsarbeid som kjerneområde og har på en tidligere sildoljefabrikk drevet møtestedet «Fabrikken». Bygget er igjen straks klar til å bli tatt i bruk

etter et større oppussingsprosjekt, og i den forbindelse blir Fabrikken «relansert». Ungdommene selv ønsket å ta ansvar for dette arbeidet, og har begynt å registrere medlemmer. De har ikke minst stiftet lokallaget BKU Åkra. Vi ønsker ungdommene lykke til!

AMUND GILLEBO

AMUNDS HJØRNE

Det er veldig mye positivt som skjer i Blå Kors Ung for tida! BKU-rådet har det siste året satt i gang flere tiltak for å styrke Blå Kors Ung. Prosjektleder i BKU, Catherine Hessen, og undertegnede har blant annet markedsført BKU, med mål om nyetablering, ved å besøke ulike deler av Blå Kors som ikke har medlemsbasert arbeid rettet mot barn og unge.

Blå Kors Ung ser at det er helt nødvendig at vi som Blå Kors Norge sin barne- og ungdomsorganisasjon blir en større og synligere aktør både internt og eksternt. Medlemstallet i Blå Kors Norge er synkende, og BKU ser sitt ansvar for å opprettholde Blå Kors som medlemsorga-

nisasjon. Derfor er det svært gledelig at BKU er i vekst! Vi har de siste to årene fått tre nye lokallag, og det totale medlemstallet er økende. BKU-rådet har et mål om å ha 700 tellende medlemmer senest i 2017. Det er også svært gledelig at koblingen mellom Blå Kors Ung og ulike tiltak, virk-

somheter og prosjekter i Blå Kors Norge har økt. Hele Blå Kors vil profitere på at Blå Kors Ung med sitt lokalbaserte forebyggende arbeid rundt i landet styrkes.

Amund

En «jernmann» med hjerte for andre

«Det hadde vært moro med en liten reportasje om vår store idrettshelt her på Rehabil. Magne, arbeidsleder på bilpleien, var nå med i Ironman, verdens tøffeste triatlon.» Da denne e-posten tikket inn til redaksjonen ble vi nysgjerrige, det skal innrømmes.

AV STEINAR GLIMSDAL

Det var leder for HR og utvikling, Gunvor Sørli, ved Blå Kors' arbeidstrenings-tilbud i Oslo, Rehabil, som var den gode tipseren. Gunvor la ved en liste med alle maratonene og triatlonene arbeidsleder Magne Stedøy-Johansen til nå har deltatt

i. Man blir ettertenksom av en slik liste (se faktaboks). En som har alt for mange gode grunner til å skygge unna treningsstudioet (undertegnede), fylles av en stor porsjon ærefrykt.

Magne Stedøy-Johansen (53) er ekte Oslo-

gutt. Han vokste opp i «Akersblokkene» på Hauketo, typiske arbeiderboliger reist for ansatte ved gamle Akers mekaniske verksted. Familien besto av mor, far og tre barn. Magne ser med glede tilbake på oppveksten.

- JEG ER STOLT AV Å TILHØRE ARBEIDERKLASSEN med dens verdier, smiler han. – I tillegg var mora mi kristen. Jeg kan ikke si annet enn at jeg fikk med meg mye god livsbagasje. Vi barna vokste opp med mye godhet rundt oss.

Magne har utdannelse innen billakkering.

REHABIL

Rehabils mann på hjul i København Iron Man. (Foto: Privat)

– Men det jeg kan innen faget har jeg for det aller meste lært på jobben, forteller han.

Magne hadde 30 år bak seg i bilbransjen før han begynte som arbeidsleder ved Rehabil for halvannet år siden. Men vi må først tilbake 13 år. Da sa ryggen i fra. En prolaps var så pass alvorlig at legen etter fem år med behandling måtte ta opp med Magne om han kunne forsone seg med et liv i rullestol. Det hadde Magne vanskelig for å forsone seg med.

Han oppsøkte en dyktig naprapat som konsentrerte seg om å finne den underliggende årsaken til prolapsen. Dette ga god hjelp. Etter hvert begynte Magne også å trene

– Jeg hadde begynt å trene litt fra før, men etter hvert la jeg mer systematikk i

FAKTA

MAGNE STEDØY-JOHANSEN

- født 1962 i Oslo
- arbeidsleder ved Rehabil, Oslo – les mer på: rehabil.no
- har løpt maraton (42,2 km) i Berlin, Paris, Athen, Barcelona, Wien og Edinburgh
- har løpt UltraBirken (60 km) to ganger, EcoTrail Oslo (82 km), Highland Fling (85,3 km) og Ultravasan (90 km)
- har deltatt to ganger i Iron Man Kalmar og tre ganger i Iron Man København (triathlon: 3,8 km svømming, 180 km sykling, 42,2 km løping), tre ganger i Trollveggen Triathlon og Aurlandsfjellet Xtreme Triathlon
- har syklet Trondheim-Oslo ni ganger, Oslo-Malmø, Giro delle Dolomiti to ganger og Viking Tour tre ganger
- og «mye, mye mer»

det. Jeg gikk til et treningsstudio og fikk meg en tøff kvinnelig personlig trener to dager i uka. Etter ett års hard trening ble jeg meldt opp til NM i innendørs roing, lagkonkurranse. Der ble vi norgesmestre i amatørgruppen. Dette var veldig gjevt, og jeg tok det som et tegn på at ryggen min var klar for «livet» igjen!

LYSTEN TIL Å PRØVE SEG på de store «manddomsutfordringene» meldte seg etter hvert. Maratonkonkurranser og løp helt opp til 90 kilometer («Ultravasan 90») – og triathlon, type «Iron Man»: 3,8 kilometer svømming, 180 kilometer sykling og 42,2 kilometer løping i en jafs.

Han forteller meg hvordan han alltid har slitt med å svømme ut på åpent hav. Dette var en krevende fobi han måtte overvinne for å bli «jernmann».

– Og hvordan føles det å komme i mål etter 9 mil med løping?

– Lykkefølelsen er ubeskrivelig. Lykken over å ha mestret noe så ekstremt. Det blir en del tårer også. Takknemligheten er stor over det å være frisk nok til å gjennomføre 11 timer med løping.

MAGNES RYGGPLAGER ER BORTE NÅ. Han sykler ikke lenger med smertestillende i lomma.

Som allerede nevnt. For halvannet år siden kom han til den «bilrelaterte» avdelingen hos Rehabil og til Blå Kors. Magne har ikke angret ett sekund, forsikrer han.

– Da jeg fortalte jeg ville slutte til sjefen på min forrige arbeidsplass, fikk jeg en spesiell tilbakemelding, forteller Magne. – Han sa han i grunnen bare hadde venta på at jeg skulle begynne å «jobbe med

Magne Stedøy-Johansen: – Jeg får energi av å jobbe ved Rehabil! Det er som en stemme sier til meg: «Magne, du er kommet hjem!»

(Foto: Steinar Glimsdal)

mennesker» på heltid. At han hadde ventet på at jeg skulle begynne å jobbe et sted som Rehabil, forteller Magne.

– Var det kjærlighet ved første blick med Rehabil?

– Jeg sa ja til arbeidslederjobben uten betenkningstid. Skjønste straks at dette var stedet for meg. Jeg oppfattet det nærmest som å få et kall. Mitt livs sjanse til å hjelpe andre ved hjelp av egne livserfaringer. Rehabil er et sted der menneskelige verdier har aller størst fokus – og de brukes! Jeg er glad for å kunne ta med meg alt det jeg lærte i mitt tidligere arbeidsliv inn i denne jobben.

MAGNE BLIR LETTERE EMOSJONELL ved tanken på hva hans hardtarbeidende far lærte ham med sitt eksempel:

– Pappa tok seg alltid god tid. Han hadde tid for andre. Jeg kjente at denne grunnleggende menneskelige verdien ble forsterket hos meg da han gikk bort, og særlig i tida før han døde.

– Hvordan vil du beskrive det bærende konseptet ved Rehabils bilpleieavdeling?

– Vi tenker at alle deltakerne her skal føle seg som kolleger. Selv om jeg er arbeidsleder, er jeg i bunn og grunn en kollega og vil være mye ute på «golvet». Da kan jeg bruke mine observasjonsevner og dermed samvirke bedre med den enkelte deltaker.

Magne legger til med ettertrykk:

– Jeg får energi av å jobbe ved Rehabil! Om de vil ha meg, ønsker jeg å være her til jeg blir pensjonist, i alle fall holde meg i Blå Kors. Det er som en stemme sier til meg: «Magne, du er kommet hjem!» Jeg har rett og slett fått min drømmejobb, avrundet Magne Stedøy-Johansen, jernammen med et varmt, hjerte for andre.

Du kan bety noe for en som trenger det

Blå Kors er opptatt av å skape trygge arenaer for barn og unge.

- 90 000 barn kommer hver dag hjem til foreldre i rus
- 60 000 barn og unge opplever å bli utsatt for mobbing hver uke
- 78 000 barn lever i fattigdom i Norge

Noen av våre tilbud for barn/unge/ familier:

Barnas Stasjon:

Barnas Stasjon retter sitt arbeid mot å styrke foreldrekompentansen i familier med barn fra 0-8 år, der foreldre strever med rus- og/eller psykisk helseproblematikk.

Snakk om Mobbing:

1 av 2 som opplever mobbing velger å holde opplevelsene for seg selv. Snakk om Mobbing er Norges første chat-tjeneste for barn og unge - som har spesialisert seg på temaet Mobbing.

Kompasset:

Kompasset er et talerør for unge som har vokst opp i alkoholfamilier, og et sted hvor man kan bearbeide sine opplevelser.

Blå Kors Ferier:

Mange familier har av ulike årsaker ikke mulighet for å dra på ferie. Blå Kors arrangerer derfor ferier for familier - alt i trygge omgivelser.

**Gi en gave på konto:
3201.52.74165**

**Send BLÅGAVE til 2300
og støtt oss med 200,-**

- Nå vil flere få

Helseminister Høie la i november fram den lenge bebudede opptrappingsplanen for rusfeltet. Regjeringen vil styrke innsatsen på rusfeltet med 2,4 milliarder kroner over de neste fem årene.

AV **STEINAR GLIMSDAL** TEKST OG **ANDERS BLIXHAVN** FOTO

– Flere skal få hjelp før de utvikler rusproblemer. Kapasitet og kvalitet i behandlingstilbudet skal styrkes og bolig, arbeid og aktivitet til rusavhengige skal prioriteres, sa helse- og omsorgsminister **Bent Høie** ved framleggelsen.

– Det er store utfordringer innen rus og psykisk helse etter at det for lenge har vært underprioritert. Vi skal øke kapasiteten og bedre kvaliteten i tilbudet til rusavhengige og vi skal sikre brukermidvirkning ved utforming av tjenestetilbudet. Opptrappingsplanen er en del av regjeringens samarbeidsavtale med Venstre og KrF. Jeg er glad for at vi har forhandlet fram en ambisiøs ramme for denne planen, sa Høie.

OPPTRAPPINGSPLANEN HAR, som nevnt, en ramme på 2,4 milliarder kroner for perioden 2016-2020. I tillegg kommer veksten i tverrfaglig spesialisert behandling (TSB), som i 2016 er beregnet til 185 millioner kroner, inkludert ordningen «Fritt behandlingsvalg».

– Det er størst behov for å styrke tilbudet i kommunene, og hovedinnsatsen rettes derfor mot kommunesektoren, understreker **Bent Høie**.

Blå Kors har mye godt å si om planen.

– Opptrappingsplanen viser at regjeringa tar på alvor at hvis mennesker skal lykkes i rusbehandling, må de få tilbud om bolig, og tilbud om arbeid- og aktivitetstilbud i kommunene. For mange av dem som er til behandling, er det helt nødvendig hvis de skal lykkes med sitt endringsprosjekt, kommenterer **Jan Elverum**, generalsekretær i Blå Kors.

Regjeringen lover 500 millioner til å bekjempe bostedsløshet og nye tiltak for mening og mestring for rusavhengige mennesker.

- I NORGE ER DET over 6000 bostedsløse. Seks av ti bostedsløse har et rusproblem, og mange har psykis-

Helse- og omsorgsminister Bente Høie (H), til venstre, sammen med Kari Kjønaas (Frp), Olaug Bollestad (KrF), Ketil Kjenseth (V) og Sveinung Stensland (H) ved framleggelsen av regjeringens opptrappingsplan for rusfeltet.

ke problem i tillegg. I kommunene trengs det ikke mer satsing på lavterskeltilbud, det vil si oppbevaring uten nødvendig oppfølging. Mennesker som er i behandling, enten for rus eller psykiatri, må sikres en bolig senest utskrivingsdagen, sier Elverum. Han mener at det er helt nødvendig at kommunene får øremerkede midler i opptrappingsplanen, og er skeptisk til at regjeringen legger det inn som frie midler. Elverum er videre glad for at det vurderes å innføre et pakkeforløp for ruspasienter, etter modell for kreftpasienter.

– Det er viktig at dette ikke bare gjelder mellom innleggelse på avrusning og den videre behandlingen. Et pakkeforløp må gå fra A til A, og også inkludere rehabilitering og oppfølgingstilbud i kommunene. Alt for ofte sendes mennesker ut av rusbehandlingsinstitusjoner uten et tilbud etterpå. Det blir å kaste blå i øynene på mennesker som har store belastninger fra før, mener Elverum.

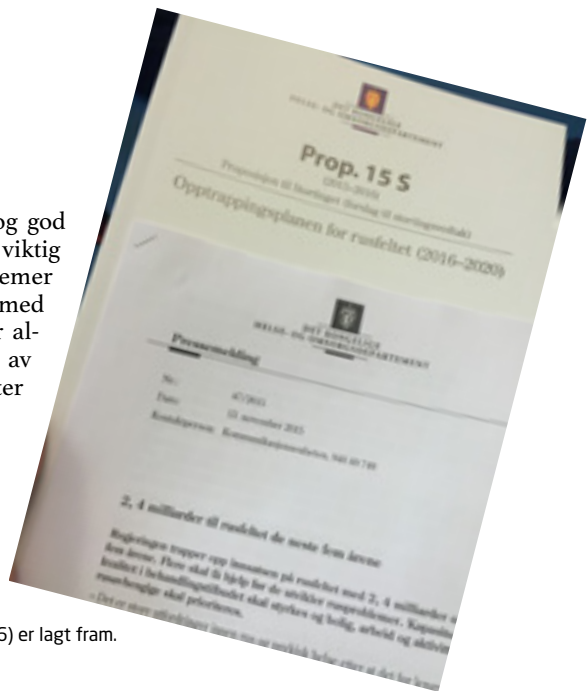
HAN TENKER AT EN SLIK SATSING må føre til en sterkere satsing på rusbehandling, slik at mennesker unngår å bli svingdørspasienter:

hjelp

– Det trengs flere hender og mer kvalitet i arbeidet som skjer i spesialisthelsetjenesten. Et pakkeforløp må også stille krav til utredning av pasienter, slik at både behandling og oppfølging blir godt tilpasset deres behov. Dette vil være et av de viktigste grepene for å unngå at mennesker med rusproblemer havner i en runddans mellom ulike behandlingstilbud, sier Elverum.

– Det aller viktigste virkemidlet for å redusere skader av rusbruk er å forebygge. Det er bra at man satser på alternativer straffereaksjoner og straffegjennomføring, samt tidlig

intervensjon. Helsehjelp og god kvalitet i behandling er viktig for å forebygge rusproblemer i samfunnet, sammen med en politikk som reduserer alkoholforbruket og bruk av andre rusmidler, avslutter Elverum.

Prop 15 S (2015-2016) er lagt fram.

Nybrott innen spillebehandling

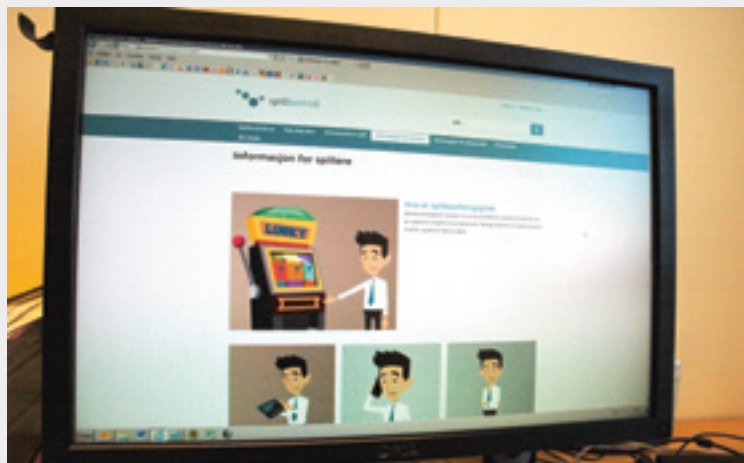
Blå Kors Senter i Oslo var en av de første behandlingsvirksomhetene i landet som utviklet et opplegg for spilleavhengige. Senteret fortsetter å gå nye veier.

AV **STEINAR GLIMSDAL** TEKST OG FOTO

De siste årene har Blå Kors Senter tatt nett-teknologi i bruk for å kunne nå lenger ut blant mennesker som sliter med denne type avhengighet. Spillkontroll.no er et nettsted som er utviklet av Blå Kors med støtte fra ExtraStiftelsen (Helse og Rehabilitering). Hjemmesiden ble opprinnelig lansert i 2010 med støtte fra Helsedirektoratet, og ble relansert i september 2014 som et ledd i Blå Kors sin satsning på selvhjelp for spilleproblemer.

SIDEN BLIR DRIFTET AV BLÅ KORS og Explorable AS, og prosjektleder er psykolog Pål Fylling Helland, en av de ansatte ved poliklinikken til Blå Kors i Oslo. Han jobber på heltid med denne nett-tjenesten.

Her er interaktivitet og pedagogisk teft det bærende. Hjemmesiden innbyr dem som har et mulig problematisk forhold til gambling og pengespill om å teste seg selv. En får vite om en kan ha spilleproblemer eller være i faresonen. Deretter vil det være mulig å holde dialogen gående med fagfolk ved Blå Kors Senter. Råd og infor-

Åpningssida til nettstedet Spillkontroll.no.

masjon om hva en kan gjøre med sine spilleproblemer gis.

NETTSIDA SPILLKONTROLL.NO har et interaktivt kurs om spilleproblemer, altså en form for selvhjelpskurs. Spillkontroll.no er selvfølgelig også naturlig til stede på sosiale medier som Facebook og Twitter.

– Jeg mener det er dekning for

å snakke om ekte nybrottsarbeid innen spillebehandling, sier prosjektleder Pål Fylling Helland.

– Dette er ny teknologi som gjør terapeuter bedre, og som gjør at klienter får mer ut av den tradisjonelle behandlingen som de får tilbud om etter hvert.

Blå Kors Senter har dedikert seks behandlere til å være «koplet på» Spillkontroll.no.

Små grep gir større spillerom

Visste du at en rådgivningssamtale handler mest om deg? Om hvilke mål og drømmer du har?

En rådgivningssamtale hos oss er helt uforpliktende. Vi viser deg hvor enkelt du kan få bedre økonomi.

Ring oss på telefon **02002**, så setter vi opp en samtale for deg på ditt nærmeste lokalkontor.

SpareBank 1 SR-Bank er stolt av å være bank for Blå Kors.

TRONDHEIM

Forberedelsene til minJUL er i full gang. Julian Kristiansen (innfelt) stiller som frivillig i Trondheim.

Vil skape gode juleminner

Julen kalles gjerne «barnas høytid». Samtidig kan dette også være den tyngste tiden for mennesker i vanskelige livssituasjoner. Blå Kors ønsker å gjøre en forskjell ved å invitere barn, unge og deres nære til en uforglemmelig julaften.

AV **ANDERS BLIXHAVN** TEKST OG FOTO

Julaften 2015 arrangeres «minJUL» for tredje gang i Oslo og for første gang i Trondheim. MinJUL ønsker å gi barn som fra tidligere ikke har et godt forhold til jula, en varm, trygg, tradisjonell og innholdsrik julaften der barna selv og fellesskapet er i fokus. Målgruppen for minJUL er barn og unge som vokser opp i familier i vanskelige livssituasjoner. Til arrangementet inviteres også familie og andre omsorgspersoner til å være med.

MINJUL ER ET GRATIS, ÅPENT OG SELV-FØLGELIG RUSFRITT arrangement og skal hovedsakelig drives av frivillige. Tiltaket baserer seg på nasjonale, lokale og private sponsorer og gaver. MinJUL vil inneholde de tradisjonelle ingrediensene på en julaften som julemat, juletrengang, julegaver med mye mere.

I Trondheim arrangeres minJUL i regi av Barnas Stasjon. Barnas Stasjon er et forebyggende lavterskeltilbud fra Blå Kors til småbarnsfamilier i en sårbar livssituasjon. I dag har tilbudet i Trondheim over 60 registrerte barnefamilier.

JULIAN KRISTIANSSEN (21) ER EN AV DE FRIVILLIGE som skal bidra på arrangementet i Trondheim. Han ser frem til å bidra med å skape gode minner for mange.

– Hvordan ble du kjent med minJUL?

– Det var etter at jeg var med på et møte som het «Kjør debatt» på Barnas Stasjon i Trondheim. Der fikk vi høre om Blå Kors sitt arbeid i Trondheim. Jeg hadde kjennskap til Blå Kors hjemmefra siden mamma hadde foreldre som var alkoholikere. Og jeg tror det å ha kjennskap til min mors forhistorie har satt spor i meg

og formet meg til den jeg er i dag. Jeg har en familie som har vært åpen om familiens forhistorie og det føler jeg har vært viktig for meg, forteller Kristiansen.

- HVORFOR VALGTE DU Å ENGASJERE DEG i minJUL?

– Jeg ønsker at barna som kommer sitter igjen med gode juleminner. Å skape gode minner om julen er viktig slik at barna kan koble seg fra den hverdagen de har til vanlig. Det er dette som driver meg. Jeg synes også det er fint at dette er et samarbeidsprosjekt med et godt formål, sier Kristiansen.

– anbefaler du frivillig arbeid i Blå Kors til andre?

– Jeg vil anbefale alle å jobbe frivillig i Blå Kors. Hvis alle bidrar blir Norge et bedre land å leve i. I tillegg blir du kjent med en kjempefin gjeng, avslutter Kristiansen.

Hans Nielsen Hauges julesang fra fengselet

Hans Nielsen Hauge levde fra 1771 til 1824. Det er i flere bøker skrevet mye om Hauges betydningsfulle liv for folk og land, hans budskap og enorme samfunnsnyttige virksomhet.

AV IVAR GJERDI

Journalisten og forfatteren Dag Kullerud skriver i boken **Hans Nielsen Hauge – Mannen som vekket Norge**: «Stikkord som selvstendighet, nye fellesskap og samfunn, mobilitet og næringsvirksomhet, sier noe om hvordan Hauge brøt med det gamle, og vekket Norge. Målt mot andre bevegelser, begivenheter og utviklingstrekk, er det selvsagt vanskelig å klassifisere Haugebevegelsens betydning, men at den fortjener større plass i historiebøkene enn den har fått i de siste generasjonene og at den bør bli gjenstand for bredere og mer omfattende forskning, det er jeg overbevist om.»

I BOKEN «ÅND OG HÅND» av Sigbjørn Ravnåsen skriver forfatteren i epilogen: «Mannen som endret Norge og som ga mange mennesker en ny start åndelig og sosialt, har lagt etter seg en arv som vår hektiske og oppjagede tid trenger.»

Han som ble en banebryter for åndelig frigjøring og selvstendighet var ikke ukjent med fengselsopphold. I nesten ti år gikk han inn og ut av norske arrester og fengsler.

Årsaken til de mange fengselsoppholdene var at han forkynte Guds ord offentlig i en tid da det ikke var lov for lekmenn å gjøre slikt. Men Hauge trosset forbudet. Han ville lyde Gud mer enn menneskelige forordninger, og det hadde sin pris. Hauge ble ikke bare en leder for det vi kaller Haugebevegelsen, men for en vekkelserbevegelse som har satt sine spor like fram til i dag. Han ble bare 53 år gammel.

Den 5. april 1796 hadde han sin store åndelige opplevelse ute på jordet, mens han pløyde, på festedet i Rolvsøy i Østfold. En opplevelse som skulle få så stor betydning for hans tjeneste med evangeliet.

LIKE FØR HAUGE BLE ARRESTERT FØR JUL I 1799, virket han i Sør-Trøndelag. Han kom ned Meldalen til Leinstranda hvor han vitnet om Gud. I følge journalist og forfatter Jacob B. Bull (1853-1930) skjedde det at «en del av dem som før hadde vært henfalne til drikk og slike ting, sluttet seg til Hauge og ble gode borgere». I stedet for skråll fra drikkelag steg det nå opp kristen sang fra mange gårder i bygda. Der det før var slagsmål, foregikk det nå fredelige ting.

Men slik det hadde skjedd også andre steder i landet, så våknet øvrigheten, ofte med lensmann og prest i spissen, for å undersøke hva Hauge drev med. Han ble innkalt til forhør på sokneprest Stenbuchs kontor. Biskop Schønheyder var i bygda i annet ærend, og soknepresten har beklaget seg overfor ham over Hauges virksomhet i distriktet. Forhøret, som hele tiden syntes å gå i Hauges favør, endte som alltid i arrestasjon og fengsel for Hauge.

NESTE DAG SENDES HAN TIL ARRESTEN i Trondheim. Det er bare et par dager til julaften. Herfra gir han oss dette sterke vitnesbyrdet gjennom salmen «Jeg er hos Gud i nåde», der han gir uttrykk for at selv om han sitter i «fengslets mørke skjul», så vil Guds Ånd virke med sin kraft og vinne seier, og på den måte skape en glad jul i hjerte og sinn. Det første verset lyder:

*Jeg er hos Gud i nåde, hva skader verden meg,
om den en stund får råde og stenger meg min vei!
Vil den mitt legem binde i fengslets mørke skjul,
skal ånden seier vinne og holde glad sin jul.*

Vi må håpe og forvente at årets jul må bli en rusfri, og derfor en hyggelig og god juleopplevelse for de

Hans Nielsen Hauge-bauta utenfor Breddtvet kirke i Oslo.

fleste, for både barn og voksne! Ja, det bør slås ring omkring julehøytiden som en alkoholfri sone, ikke minst av hensyn til barna. For julen er jo først og fremst barnas store og glade høytid, men vi vet at mange har vonde opplevelser og minner på grunn av voksnes uforstand.

Gledelig jull!

NYANSETTELSE

Ingunn Kalleberg Skaara

Bent Olav Engesveen

Anne Sofie Bentzen

Hanne Pedersen

NY DIREKTØR I FREDRIKSTAD

Styret for Stiftelsen Blå Kors Fredrikstad har i møte 2. november tilsatt **Ingunn Kalleberg Skaara** (bildet) som ny administrerende direktør etter **Svein Høiden**. Skaara har lang erfaring fra offentlig og ideell virksomhet. Hun har de siste seks og et halvt årene vært virksomhetsleder ved Stiftelsen Blå Kors Fredrikstad, først ved attføringstilbudet Jobbkonsulentene og det siste året ved Barnas Stasjon. Hun tiltrer sin nye stilling i løpet av våren 2016. (Rusfri)

NY VIRKSOMHETSLEDER PÅ EINA

Bent Olav Engesveen (bildet) fra Lena er ansatt som ny klinikkssjef ved Blå Kors Behandlingssenter Eina. Han etterfølger **Anne Aarvik**. Engesveen er utdannet sykepleier og har tatt videreutdanning i digital kompetanse for helse- og sosialfag og en mastergrad ved Diakonhjemmet Høgskole i verdibasert ledelse. Bent Olav Engesveen kommer fra stillingen som enhetsleder for hjemmetjenester og hverdagsrehabilitering i Østre Toten kommune. Han har også vært enhetsleder for tilrettelagte tjenester samme sted. Før

dette arbeidet han i hele 14 år i forskjellige stillinger ved Røysumtunet på Hadeland. (Rusfri)

NY DAGLIG LEDER FOR KOMPASSET TROMSØ

Anne Sofie Bentzen (bildet) er ansatt som daglig leder ved det nyopprettede Kompasset-senteret i Tromsø. Hun har utdannelse som psykolog og kommer fra stillingen som seniorrådgiver innen rehabilitering ved regional koordinerende enhet i Helse Nord. Hun har også arbeidet innen den kommunale PPT-tjenesten i Balsfjord, Storfjord og Lyngen og ved Vestmo Behandlingssenter (Rus Midt HF). Anne Sofie har vært aktiv i Tromsø Lotteforening i flere år.

I november ble det underskrevet leiekontrakt på praktiske lokaler i Skippergata 7A i Tromsø for Kompasset, foreløpig for tre år. Denne spennende nyetableringen er et faktum! (Rusfri)

NY PROSJEKTLEDER FOR BARNAS STASJON I OSLO

Hanne Pedersen (bildet), opprinnelig fra Holmestrand, er ansatt som prosjektleder for den nye Barnas Stasjon i Oslo.

Hanne er utdannet sosionom og har en mastergrad i ledelse samt videreutdanning innen kognitiv terapi. Hun kommer fra stillingen som avdelingsleder for utredningsenheten ved Oslo universitetssykehus (OUS). Før dette var hun ansatt i 12 år ved Stiftelsen Klokkegården, både ved Måløykollektivet og ved administrasjonen i Oslo. (Rusfri)

Blå Kors nettverkskonferanse i januar

Det ble ikke noe nettverkskonferanse for ansatte og frivillige i Blå Kors i november, slik som opprinnelig planlagt. Nå blåses det i luren for en storsamling i januar som erstatning. Nettverkskonferansen vil finne sted tirsdag 26. og onsdag 27. januar 2016 på Scandic Park Hotel i Sandefjord. Det er bare å krysse av i almanakken! (Rusfri)

Velkommen til Blå Kors generalforsamling 2016

Ordinær generalforsamling i Blå Kors finner sted **fredag 27. og lørdag 28. mai 2016** på Hotell Scandic Fornebu i Bærum utenfor Oslo. Etter Blå Kors' vedtekter har alle Blå Kors' medlemmer som har betalt sin kontingent innen dette årets utgang, altså **innen 31.12.15**, forslags-, tale- og stemmerett ved generalforsamlingen i 2016. Vedtektene finner du blant annet på www.blakors.no. Generalforsamlingen er Blå Kors'

høyeste organ. Forslag som ønskes behandlet på generalforsamlingen må inngis skriftlig og være landsstyret i hende senest tre måneder før generalforsamlingen, i dette tilfellet altså **27. februar 2016**.

Forslag til kandidater til landsstyret, BKU-rådet og valgkomiteén skal etter vedtektene være lederen i valgkomiteén i hende senest tre måneder før generalforsamlingen, også **27. februar 2016**. Le-

der for valgkomiteén, som ble valgt under generalforsamlingen i 2014, er **Arvid Solheim**, Kristiansand. Han har e-post adresse: arvid.solheim@blakors.no.

De som velges må ha sagt seg villige OG være medlemmer av Blå Kors Norge eller være representant for en av organisasjonsmedlemmene.

Generalforsamlingene til selskapene i Blå Kors foregår torsdag 26. og fredag 27. mai 2016. (Rusfri)

OMSORG. OPPLEVELSE. MESTRING.

Hei!

Besøk vår nettside
www.koa-as.no
og lær mer om oss!

Velkommen
til KOA-familien!

www.koa-as.no

Borgestadklinikken
Blå Kors Sør

- Avdeling Skien ■ Avdeling Borgestad
- Avdeling Loland ■ Avdeling Bragerne

**Tverrfaglig spesialisert avhengighetsbehandling
i et familie- og generasjonsperspektiv**

Barn i faresonen

 Hammerfest kommune Pleie og Omsorg hammerfest.kommune.no	 Vestnes kommune vestnes.kommune.no	 Frogn kommune Psykisk Helsetjeneste frogn.kommune.no	 Hol kommune Psykisk Helsetjeneste hol.kommune.no	 NØTTERØY KOMMUNE Enhet Psykisk Helse og Rus notteroy.kommune.no
 Ålesund kommune alesund.kommune.no	 Bø kommune Avd. for psykisk helsearbeid bo.kommune.no	 Vikna kommune avd. for Rus og Psykiatri vikna.kommune.no	 NORD-FRON KOMMUNE Rus og Psykisk Helse nord-fron.kommune.no	 Vågan kommune Psykiatri- og Rustjenesten vagan.kommune.no
 Os kommune os.kommune.no	 Oppdal kommune Psykiatritjenesten oppdal.kommune.no	 Sund kommune sund.kommune.no	 Lenvik kommune lenvik.kommune.no	 Time kommune time.kommune.no
 Lørenskog kommune Rus og Psykisk Helse lorenskog.kommune.no	 Fedje kommune psykisk helse fedje.kommune.no	 Nærøy kommune rus- og psykiatritjenesten naroy.kommune.no	 Gol kommune Psykisk helsevern gol.kommune.no	 Frogn kommune Psykisk Helsetjeneste frogn.kommune.no
 Kongsberg kommune Barneverntjenesten kongsberg.kommune.no	 Askøy kommune Rus og Psykisk Helsetjeneste askoy.kommune.no	 Meraker kommune meraker.kommune.no	 Vaksdal kommune vaksdal.kommune.no	 Kristiansund kommune i medvind lansert vår Enhet Psykisk Helse kristiansund.kommune.no
 Vefsn kommune vefsn.kommune.no	 Hjartdal kommune Tjeneste Psykisk Helse hjartdal.kommune.no	 Leirfjord kommune - muligheter på land og på vann leirfjord.kommune.no		 Vågan kommune Psykiatri- og Rustjenesten vagan.kommune.no
 Ski kommune Kommunalteknikk ski.kommune.no		 RÆLINGEN KOMMUNE ralingen.kommune.no		 ARENDAL KOMMUNE Psyk. helse og rus, Adm. arendal.kommune.no
		 Nord-Aurdal kommune Familiens Hus nord-auerdal.kommune.no		 Østre Tolen kommune ostre-toten.kommune.no

KRONIKK

KARI RANDEN er daglig leder for kampanjeorganisasjonen AV-OG-TIL

«Først og fremst handler det om å prøve å bryte tabuer og få i gang en samtale.

Når barn må ta på seg voksenrollen

Mange barn kan ikke være seg selv når de voksne drikker for mye. La barn være barn i julen!

AV **KARI RANDEN**

Før jul i fjor spurte AV-OG-TIL sine følgere på Facebook om de anonymt ville dele hvordan de opplevde voksnes alkoholbruk som barn. Responsen var overveldende.

Historiene som strømmet inn handlet om barn som fra ung alder har måttet ta et alt for stort ansvar. Barn som har holdt seg våkne av frykt for at huset skulle brenne ned dersom de voksne glemte å slå av en komfyr eller blåse ut et stearinlys. Det er historier om barn som fortvilet prøver å tolke foreldrenes følelser og behov slik at de ikke skal bli opprørte og kanskje drikke enda mer. Barn som føler skyld og skam. Barn som føler at det er deres jobb å passe på foreldre som blir utsatt for partnervold i fylla.

EN SKRIVER:

«Når man hadde lagt seg om kvelden, og tryggheten og varmen kom sigende, brøt plutselig stillheten med sinte, høye stemmer. Tryggheten forsvant, varmen forsvant, musklene spente seg, hjerte slo raskere og klumpen i magen traff som en knyttneve. Man visste at der og da ville det ikke bli mer søvn den natten. Det var bare å stå vakt, passe på så ingen skadet henne. Jeg var parat.»

BARN SOM VOKSER OPP I ET HJEM PREGET AV RUS er like forskjellige som alle andre

barn, og de reagerer naturligvis ulikt på å leve under et umenneskelig press. Mange tar på seg roller som de ikke burde ha. De beskytter, de pleier, de klovner. Felles er hemmeligholdet. Få snakker om hvordan de har det hjemme.

I en historie AV-OG-TIL fikk inn skriver en ung jente:

«Det som var ekstra vanskelig, var å ikke kunne ta med venner hjem. De vonde følelsene rundt hvordan far kunne komme til å oppføre seg overfor vennene mine. Det hadde jeg opplevd noen ganger, krenkelse, ydmykheten, skammen, følelsen av å ha en spesiell forelder var ofte til stede på den tiden.»

For mange resulterer en slik situasjon i at de har vansker med å danne varige gode vennskap. Det kan være vanskelig å slippe noen innpå seg og samtidig kunne klare å holde på den vonde hemmeligheten. Dette kan også skape en usikkerhet rundt hvordan andre oppfatter en og det gir ofte dårlig selvtillit. Å vokse opp uten å kunne knytte varige bånd kan prege mennesker livet gjennom og gi seg utslag i at de får vanskeligheter med å stole på andre. For noen går barndommen aldri over.

BARN ER EKSTREMT LOJALE og søker utrettelig etter trygge punkter å holde seg fast i når verden ikke står stille og ikke er god. De slutter aldri å håpe at det skal bli bedre. Som kontrast til sinne, redsel, skam og frustrasjon står ofte den sterke kjærligheten mellom familiemedlemmene.

Så hvordan kan vi være medmennesker og hjelpe? Først og fremst handler det om å prøve å bryte tabuer og få i gang en

samtale. Mange av de barna som lever i en hverdag som på alle vis er uutholdelig, forteller at de også lever med en følelse av skam. Mange som har vokst opp i hjem preget av rus forteller at det var andre voksne rundt dem som så at ting ikke var bra, men som likevel ikke sa eller gjorde noe. For mange av de unge kan dette resultere i følelser av tristhet, nedstemthet og ensomhet.

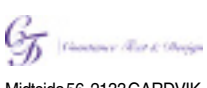
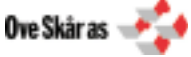
Vi voksne har et ansvar for barn som har det tøft. Også for de barna som ikke er våre egne. Ansvar for de opplever er alt for tungt for små skuldre. De skal slippe å gå inn i voksenrollen. La barn være barn!

AV-OG-TIL-kampanjen

«Hvor mange glass tåler barnet ditt?» oppfordrer i julen voksne til å tenke over hvordan man forholder seg til alkohol i samvær med barn og unge. Kampanjepartnere er: Norsk Barnelegeforening, Actis - Rusfeltets samarbeidsorgan, Barn av rusmisbrukere/BAR, barnogunge.no - et nettsted for barn og unge av rusmisbrukere, AEF, Voksne For Barn, Blå Kors, Blå Kors/JEG SER, Den norske kirke/Kirkerådet, Unicef, Røde Kors, Landslaget for rusfri oppvekst, Famileklubbene i Norge, IOGT, Junior- og barneorganisasjonen JUBA, Norges KFUK-KFUM, Norsk Sykepleierforbund, DNT og Utdanningsforbundet.

FAKTA

IP Huse AS Mek. Verksted 6487 HARØY Tlf. 71 27 57 00 www.iphuse.no	 Eidsfjord Eidsfjordveien 311 8415 SORTLAND Tlf. 76 12 68 70	BK Transport og Servicetjenester Industriveien 3 1640 RÅDE Tlf. 911 70 224	Fotklinikken Lise Olsen Kirkegata 6 1767 HALDEN Tlf. 69 18 23 24	Telemark Bygg Utleie AS Heddalsvegen 41 3674 NOTODDEN Tlf. 35 01 97 20	 4014 STAVANGER Tlf. 51 55 51 51
Tannlegene Nesbru Senter Fekjan 11 A 1394 NESBRU Tlf. 67 20 47 00	Ole M. Almeli AS Bølervegen 71 2020 SKEDSMOKORSET Tlf. 63 95 50 44	 Flaskebekk Kapellveien 84 1450 NESODDTANGEN Tlf. 66 91 16 02	Skammelsrud Sag og Utsalg Sandbekkveien 510 1892 DEGERNES Tlf. 69 22 77 36 Mobil 906 54 395	Ny Start i Øst Stiftelsen Roald Amundsens veg 1 B 2816 GJØVIK Tlf. 61 13 62 00	Engelsviken Slipp AS 1628 ENGALSVIK Tlf. 69 33 31 65
Norsk Helseinformatikk AS Granåsveien 9 7048 TRONDHEIM Tlf. 73 89 47 50	 Svanedamsv 10 4664 KRISTIANSAND S Tlf. 38 11 30 00	Steinar L. Hansen AS Korsgårdsveien 35 3089 HOLMESTRAND Tlf. 911 88 815	Skrifthuset AS Vonheimvegen 14 6630 TINGVOLL Tlf. 414 74 794	Olden Oppdrettsanlegg AS Lysøysundet 7168 LYSØYSUNDET Tlf. 916 51 910	E.ON E&P Norge AS Løkkeveien 103 4007 STAVANGER Tlf. 51 84 30 00
 4400 FLEKKEFJORD Tlf. 940 22 444	 Kjelsåsveien 174 0884 OSLO Tlf. 404 84 100 www.molab.no	Høyanger Bil A/S Einar Ramsli's g 29 5900 HØYANGER Tlf. 57 71 32 77	Sommarøy Arctic Hotel Skipsholmvegen 22 9110 SOMMARØY Tlf. 77 66 40 00	 5729 MODALEN Tlf. 901 82 524	Knut Farestveit Rør og Sveis Farestveit 5729 MODALEN Tlf. 901 82 524
 Forhjellen 4 6411 MOLDE Tlf. 907 46 588	Os Gravferdsbyrå AS Landboden 57 5200 OS Tlf. 56 57 49 50	 Merdev. 6 3676 NOTODDEN Tlf. 35 02 51 00	Uglemor's Design AS Sløssåsveien 35 1914 YTRE ENEBAKK Tlf. 901 66 166	 www.danielsen-skoler.no	 Kongeveien 79 3188 HORTEN Tlf. 33 04 98 80
Hommersåk Bil AS Essev 2 4311 HOMMERSÅK Tlf. 51 97 75 50	 Svelvikveien 81 3039 DRAMMEN Tlf. 32 80 27 00	ANONYM STØTTE	Coop Mega Førde Langebruv. 22 6801 FØRDE Tlf. 57 83 07 40	 5729 MODALEN Tlf. 901 82 524	Finn Hunstad A/S Svinndalveien 7 1593 SVINNDAL Tlf. 69 28 60 32
Hydrema AS Musmyrvegen 5 3520 JEVNÅKER Tlf. 61 31 40 10	Tor Erik Jovall Transport Buer, 1870 ØRJE Tlf. 913 34 323	 Elveg. 5 1724 SARPSBORG Tlf. 69 15 51 33	 3855 TREUNGEN Tlf. 35 04 71 70	Kragerø Naturstein AS Lønneveien 14 3766 SANNIDAL Tlf. 913 28 783	 Tomterv 41 1408 KROKSTAD Tlf. 64 86 31 03
KAN DET VÆRE PSYKOSE? TIPS gir råd og hjelp når du selv eller dine nærmeste har tegn på alvorlig psykisk lidelse TIPS 51 51 59 59 tips-info.com ERK HJELP SÅ RASKE SOM MULIG. DA ER SJANSEN STØRST FOR Å BLI FRISK			 Lindesnes Marnardal Mandal Åseral Barnevern Sør 4509 MANDAL - Tlf. 38 27 35 35	Malerfirma Lasse Gundal Måltrostveien 5 2022 GJERDRUM Tlf. 911 62 436	
ALKOHOLPROBLEMER Privat behandling med individuelle opplegg Enesamtaler - Diskresjon Enerom med dusj/vc Ingen personlig utlevering i gruppe Muligheter for fam. samtaler og ettervern Vakre og rolige omgivelser KILDEVANGEN Skreia Oppland TLF. 61 16 28 00 www.kildevangen.no			Horten Rørleggerbedrift A/S Storg. 64 3182 HORTEN Tlf. 33 04 36 54	 Elvestadveien 958 1827 HOBØL Tlf. 69 00 51 63 www.advokatberge.no	
			Solli Sykehus Osvegen 15, 5227 NESTTUN Tlf. 55 11 82 00	 Høgskulen i Volda Joplassevegen, 6101 VOLDA - Tlf. 70 07 50 00 www.hivolda.no	
			 ETT STEG Hålandsvegen 24 4344 BRYNE Tlf. 452 73 779	 Hålandsvegen 24 4344 BRYNE Tlf. 452 73 779	

 SISO Vekst AS - Bedre hverdag - Troilbukt, 8226 Straumen 756 98 090 post@siso.no	 Rognan Kiropraktorsenter Jernbanegata 45, 8250 ROGNAN Tlf. 414 36 885	 Comfort Halden F. Jørgensen AS Jernbanegata 10 1767 HALDEN Tlf. 69 17 86 10
Ønsker du en sikker medspiller i byggeprosessen? Ove Skår as Lokkergårdveien 16, 1711 SARPSBORG - Tlf. 69 11 31 00 Entreprenør og eiendomsutvikler. www.ove-skaar.no	<i>Mer enn forventet.</i> PB 48 - 2831 RAUFOSS - Tlf. +47 61 15 10 00 raufoss@toten-transport.no - www.toten-transport.no	Hadelandsbakeriet AS Rådhus 35, 2770 JAREN Tlf. 61 32 81 38
Ziodex AS Linnavegen 589 2283 ÅSNESFINNSKOG Tlf. 403 31 000	 4001 STAVANGER Tlf. 51 51 66 00 - www.rogfk.no	 HYDRAULIK - KRANER - VINSJE - BAKSTEDS KONTROLL - SERVICE Kontor: 11. N. 4001 Stavanger 4001 Stavanger service@trucktek.no
 Accountor Hadeland Nittedal Autorisert regnskapsførerselskap Hadeland: 61 31 99 20, ccountor@hadeland.no Nittedal: 67 07 12 65, accountor@nittedal.no	 Fredheim Maskin & Betong AS Valeberg, 6834 KAUFANGER Telefon: 91 47 92 40 - Mobil: 91 47 87 71	 Austrheim Videregående Skule Hordaland fylkeskommune 5943 AUSTRHEIM - Tlf. 56 16 80 00
Dr. Hanna Cecilie Skurdal Erfaringsterapeut på fødselsdepresjoner Mathiesens gate 11 B, 2609 LILLEHAMMER Tlf. 987 67 802	KNUDSEN REGNSKAP Hilde Knudsen Autorisert regnskapsfører NARF hilde@kregnskap.no Mobil 905 42 652	Kongsberg Håndverktøymuseum Vingesgate 1, 3616 Kongsberg Tlf. 52 75 70 74 www.hustels.no/kongsberg kongsberg@hustels.no
 Sjukehusv. 9, 6770 NORDFJORDEID Tlf. 57 86 43 30	 Askø Øst AS Delitoppen 4, 1540 VESTBY - Tlf. 02 425 - asko.no	 Mjøndalshallen har følgende fasiliteter: • Fotballhall (11v) og med kunstgress og 2 speilvann. Tilstedeværelse: 200-300 personer. • Håndballhall (11v) og 10 håndball, håndball, tennis, judo, karate, badminton, turn, gymnastikk og flere aktiviteter. Fotballhall og håndballhall inne og 10 fotballbaner, tennis, badminton og flere aktiviteter. - eget kiosk/restaurant. Bygge-fellesskap og eget kiosk/restaurant. Håndball og fotballbaner. 10-15 fotball og fotballbaner. www.mjondalshallen.no post@mjondalshallen.no
 BILSKADESENTERET AS www.bilskadesenteret.no - 66 50	Eiendomsmegler 1 Telemark AS avd. Porsgrunn Storg 117, 3921 PØRSGRUNN Tlf. 35 56 97 70	Vekst og utvikling gjennom arbeid • HUSFLID • STRØSAND • JOBBFRUKT • BRUKTHANDEL • VASKERI Åpent alle hverdager 09 - 15 Velkommen til Sandbukt! SANDBUKT - i Hordaland Sandbukt Gård, 9050 Størsteinnes www.sandbukta.no • Tlf 919 19 720
 BETOTEC AS Tlf. 90 98 90 28 - www.betotec.no	 Kilden P-hus Sentralt på Oddensveien med nærmest 100 kvadrater. Snyklig parkering med god plass! 11,- / time Kjelleren er parkeringskole KJ Nyhet! Lade bil og betal med appen	Vekst og utvikling gjennom arbeid • HUSFLID • STRØSAND • JOBBFRUKT • BRUKTHANDEL • VASKERI Åpent alle hverdager 09 - 15 Velkommen til Sandbukt! SANDBUKT - i Hordaland Sandbukt Gård, 9050 Størsteinnes www.sandbukta.no • Tlf 919 19 720
Vestre Viken HF Helse Sør-Øst - Klinikk for psykisk helse og rus Erik Børresensalle 11-14, 3015 DRAMMEN Tlf. 03 525 - www.vestreviken.no	 MITRA WESTRING - GLEDE - VEKST En bedrift med virksomhet i tre kommuner: Lervik, Sørreisa, Tranøy Service- og tjenesteorientert bedrift Arbeidsmarkedstiltak for NAV Industribedrift Tlf. 77 85 05 36 - firmapost@mitra.no - www.mitra.no	 JOLSTAD Ressurs og utveksling bedriftssamarbeid Dagtelefon 69 130 130, Kirkvegata 29 4010 Jolstad Bedriftssamarbeid www.jolstad.no
 Borkhus 5, 9518 ALTA - Tlf. 995 19 810 Blomkvist ITK driver med IT konsulentvirksomhet, rådgiving og teknisk arbeid. Salg av datautstyr og programvare samt byggautomasjons og sikkerhetsprodukter. Kommunikasjonsutstyr og elektronikk. Les mer på vår hjemmeside www.blomkvistitk.no eller på facebook https://www.facebook.com/blomkvistitk	Buss og Reiseservice AS Hadelandsveien 835 1482 NITTEDAL Tlf. 32 84 88 02	 AGIL KOMPETANSE Programvare for økonomi og landbruk Kopstadveien 19 B, 3180 NYKIRKE Tlf. 33 07 19 80 www.agilkompetanse.no

Nettbuss Hallingdal Billag AS Vestliven 3 3570 ÅL Tlf. 32 08 60 60	Eina Almenning 2843 EINA Tlf. 61 15 94 50	 Brautvegen 12 6408 AUREOSEN Tlf. 996 98 231	Autoservice Arvesen og Syversen AS Industriv. 1 1614 FREDRIKSTAD Tlf. 69 39 00 55	Lund Regnskap AS Langliveien 69 1816 SKIPTVET Tlf. 413 29 193	Hårkroken frisør Betzy Kjelsbergs v 263 3028 DRAMMEN Tlf. 32 82 52 11
 2610 MESNAL Tlf. 62 35 93 30	Naglestad Bruk Songdalsv. 111 4645 NODELAND Tlf. 32 28 21 40	Klippotequet L Farmandstredet Jens Müllers gate 3 3110 TØNSBERG Tlf. 33 31 18 12	Peppes Pizza Fredrikstad Nygata 2 1607 FREDRIKSTAD Tlf. 934 69 059	P. Og. T. AS Sør Sandem 1950 RØMSKOG Tlf. 977 78 504 Anleggsgartner - Entreprenør - Transport	 Kjell Ane Malmestad øst 6440 ELNESVÅGEN Tlf. 957 50 522
Holmestrand Fjellsprenging AS Fossv 11 3647 HVITTINGFOSS Tlf. 977 70 798	EXPONORWAY Robert Sathiaseelan Gnanapragasam Ramstadsletta 46 A 1365 BLOMMENHOLM Tlf. 952 50 338	 Ryghg. 3050 MJØNDALEN Tlf. 32 27 44 40	Jernia Gleditsch Fargehandel AS Dronningens g 3 3211 SANDEFJØRD Tlf. 33 44 83 20	Hitra videregående skole 7240 HITRA Tlf. 72 44 20 30	Fagervik Camping 6392 VIKBUKT Tlf. 71 18 11 25
 Tlf. 47 03 00 00	1814 Atten Fjorten Assuransforretning AS Per Krohgs vei 4 B 1065 OSLO Tlf. 22 65 18 14	Skibotn Blikkenslager Verksted 9142 SKIBOTN Tlf. 913 82 945	Indremisjonshjemmet Hollendergaten 15 5017 BERGEN Tlf. 55 31 71 78	Leif Gromstads Auto A/S Vesterv 56 4839 ARENDAL Tlf. 37 40 10 00	Multiconsult Storgata 35 1602 FREDRIKSTAD Tlf. 69 38 39 00
 Tordenskildsgt 2 9404 HARSTAD Tlf. 77 00 15 45	Mekonomen Solgårds Auto Industrifeltet 1640 RÅDE Tlf. 69 28 43 75	Stensrud Musikk Storg 19 3193 HORTEN Tlf. 33 04 81 30	HS News Systems AS Olavs g 39 3612 KONGSBERG Tlf. 32 86 72 20	 Solbergv. 5, 4050 SOLA Tlf. 51 64 64 94	Peder Eiendom AS Mosseveien 60 1640 RÅDE Tlf. 69 28 53 64
Ing. H. Asmyhr A.S Hvamsvingen 10 2013 SKJETTEN Tlf. 64 83 45 50	Stiftelsen Trasoppklinikken Trasopperr. 25 0672 OSLO Tlf. 23 34 82 00	 2686 LOM Tlf. 61 21 90 00	Gravemaskinfirma Torkild Øveren Solumv 179 3533 TYRISTRAND Tlf. 900 48 349	Euro Miljø AS Slimeveien 2 B 1275 OSLO Tlf. 02 346	Ørje Dekk og Motorservice Storgata 84 1870 ØRJE Tlf. 69 81 10 49 www.dekkmesteren.no
 Prima Sol - Tlf. 932 67 689	 Sjøgata 8 9600 HAMMERFEST Tlf. 78 41 82 04	Grove-Knutsen & Co A/S Brobekkv. 104 A 0583 OSLO Tlf. 22 81 26 00	Ramlo Sandtak AS Industriv 63 7080 HEIMDAL Tlf. 974 66 000	 Fellesorganisasjonen 0506 OSLO Tlf. 02 380	Norice Seafood AS Gvarvsgata 47 3810 GVARV Tlf. 35 95 65 80
 5710 SKULESTADMO Tlf. 900 44 562	Juel Johansen Bilruter ANS Rådalsv. 16 1663 ROLVSØY Tlf. 69 33 51 39	 Kongsv 75 2920 LEIRA I VALDRES Tlf. 61 35 95 00	Bjørn Nilssen Serviceverksted Sletnes 6639 TORVIKBUKT Tlf. 975 64 804	Vegard Kirkestuen Transport Elvebakken 25 3420 LIERSKOGEN Tlf. 928 49 080	Sæternes Transport AS Ingebrigt Østnes gate 7900 RØRVIK Tlf. 992 82 530
 Lerøy Alfheim AS 5035 BERGEN Tlf. 55 30 39 00	Advokat Jon Reidar Aae Orkedalsv 53 7300 ORKANGER Tlf. 72 48 79 90	Normar A/S Carlbergveien 2 1526 MOSS Tlf. 69 26 70 20	 Garverløkkevegen 55 2415 HERADSBYGD Tlf. 958 30 886	Cat'S Salong Trekanten 3 1870 ØRJE Tlf. 69 81 42 92 Kun Drop-In - velkommen!	Termo Partner A/S Tonningsg. 33 6783 STRYN Tlf. 57 87 64 75
 www.ghv.no - 32 52 52 52	Bryne Rør AS Vesthagen 9 4340 BRYNE Tlf. 51 77 82 00	Sagstad Kassefabrikk AS Øvre Sagstad 4 5918 FREKHAUG Tlf. 56 17 76 42	Stiftelsen Klokkergården Økerveien 99 0579 OSLO Tlf. 23 37 02 70	Prokon PF AS Dikeveien 46 1661 ROLVSØY Tlf. 413 36 380	Taxi Holdeplass Havnevegen 20 4056 TANÅNGER Tlf. 51 69 87 99
 Kløvstegata 1, 9008 Trondheim Tlf. 02316, www.pwc.no	Ødegården Transport ANS 3626 ROLLAG Tlf. 416 35 092	Malermestrene BMV AS Gammelseterlia 7 6422 MOLDE Tlf. 71 20 13 50	Toyota Hadeland AS Garverivegen 3 2740 RØA Tlf. 61 32 47 70	Kjelsås Bilverksted AS Kjelsåsv. 140 0491 OSLO Tlf. 22 15 06 88	 Kvåleveien 16 4323 SANDNES Tlf. 51 66 86 40
Bokbinderiet Johnsen AS Bedriftsv. 68 3735 SKIEN Tlf. 35 50 41 90	 Rosenkrantzgat 89 3003 DRAMMEN Tlf. 32 83 19 85	Salong Alf Andersen Nedre Storg 16 3015 DRAMMEN Tlf. 32 83 24 31	 Jobbhuset Hurum as Åsv. 7, 3475 SÆTRE Tlf. 32 79 29 20	 Bromsveine 23 3183 HORTEN Tlf. 33 04 59 87	Brubakken AS avd Sandnes Gjesdalveien 3 4306 SANDNES Tlf. 51 68 17 70
Farsund Voksenopplæring Ore, 4560 VANSE Tlf. 38 39 46 70	 Storg. 20, 2815 GJØVIK Tlf. 61 18 90 90	 avd. Mosjøen C.M. Havigs gate 45 8656 MOSJØEN Tlf. 03 000	Sprengeservice AS Askimveien 472 1816 SKIPTVET Tlf. 950 69 606 www.sprengeservice.no	 www.laserwash.no Bilvaskerier - Bilvask - Vaskemidler	Vitusapotek Odden Odden 1 4876 GRIMSTAD Tlf. 37 25 27 50

CHRISTMAS WITH | NORDIC TENORS

Med Øystein Lund Olafsen
Regi: Mikael Neumann

25.nov	Rådhuseteateret, Kongsvinger	09.des	Bølgen Kulturhus, Larvik
26.nov	Biorama, Holmestrand	10.des	Kilden, Kristiansand
28.nov	Sjøborg Kulturhus, Ulsteinvik	13.des	Askim Kulturhus
29.nov	Sogndal Kulturhus	14.des	Ibsenhuset, Skien
30.nov	Førdehuset	15.des	Lillestrøm Kultursenter
01.des	Grieghallen, Bergen	16.des	Maihaugen, Lillehammer
02.des	Oseana, Os	17.des	Olavshallen Trondheim
03.des	Festiviteten, Haugesund	18.des	Otta Kulturhus
04.des	Åkra Kirke, Karmøy	19.des	Vestre Toten Kulturhus
05.des	Stavanger Konserthus	20.des	Nøtterøy Kulturhus
06.des	Buen Kulturhus, Mandal	21.des	Bærum Kulturhus
07.des	Arendal Kulturhus	22.des	Drammen Teater
08.des	Oslo Konserthus		

Billetter på de lokale kulturhus og deres utsalgssteder.
www.nordictenors.no

Returadresse:
Blå Kors Norge
Storgata 38
N-0182 Oslo

Ettersendes ikke ved varig adresseendring, men sendes tilbake
til avsenderen med opplysning om den nye adressen.

B ØKONOMI
ÉCONOMIQUE

NORGE P.P. PORTO BETALT

Hellstrøm ryddet opp hos Blå Kors

Kjøkkenet ved Blå Kors Kontaktsenter i Oslo fikk i år besøk av Eyvind Hellstrøm. Også hos Blå Kors fant mesterkokken grunn til å bedrive en viss «opprydning». Resultatet av det hele ble vist i et program i beste sendetid på TV3 i oktober.

AV STEINAR GLIMSDAL TEKST/ BLÅ KORS KONTAKTSENTER FOTO

Blå Kors Kontaktsenter i Oslo serverer et varmt måltid hver dag til rusavhengige. Hovedutfordringen er å servere flere hundre mennesker et godt måltid mat gjennom hele uka. Budsjettet er dessverre altfor beskjedent. Da Eyvind Hellstrøm ser mangelen på gode råvarer, blant annet grønnsaker, samt at kokka ikke bruker oppskrifter når hun lager mat, blir han «sjokkert». Her må det endringer til! Møtet mellom Hellstrøm og Blå Kors ble et «vinn-vinn-møte» for begge parter. Besøket ved kontaktsenteret, som foregikk i februar i år, gjorde sterkt inntrykk på den prisbelønte mesterkokken. Han hadde derfor en hyggelig gest opp ermet ved et senere oppfølgingsbesøk til Blå Kors.

Etter det første møtet med Blå Kors i februar ble han intervjuet i en enquête i avisa Dagens Næringsliv. På spørsmål om det er «noe han skulle sett ugjort» svarer han:

Blå Kors' trofaste kokke gjennom mange år ved Blå Kors Kontaktsenter, Susanna Diaz, lot seg inspirere av mesterkokk Eyvind Hellstrøm. Kontakten ble svært god mellom de to.

«Denne uken har jeg prøvd å riste av meg inntrykkene fra Blå Kors. Der var det mange vanskelige skjebner. Vår 'mission' var at Blå Kors skulle innføre et måltid som både er næringsrikt og smaker godt. Det er det samme der som på restaurant; maten må smake godt, ellers er det ingen som gidder å spise. Det ble

litt mye vin et par kvelder [på hjemmebane], men når vinen er god og selskapet sjarmerende, er det vanskelig å holde tilbake.»

Hellstrøms anger knytter seg åpenbart til den siste del av svaret... Programmet «Hellstrøm rydder opp» er dette halvåret inne i sin fjerde sesong på TV3.

Blå Kors på hjul i Vestfold

I hele 2015 har Blå Kors-kampanjen «JEG SER» vært godt synlig på en av bussene som kjører Rute 1 mellom Vestfold-byene Horten, Åsgårdstrand, Tønsberg, Sandefjord, Larvik og Stavern. Blå Kors har dermed truffet tusener av syklende, gående, trillende, løpende, ventende og kjørende mennesker med et viktig budskap.

Samtidig er nettadressen jegser.no gjort tilgjengelig for dem som trenger råd om hva de skal gjøre ved bekymring for et barn. 135.000 barn lider under foreldrenes drikking, rusbruk og/eller psykiske problemer her til lands, det vil si ett av ti barn. Disse tallene betyr at alle har barn i sitt nærmiljø som trenger å bli sett.

Mottoet er: «Det er bedre å forebygge barn enn å reparere voksne!» (EAS/Rusfri)

Bussjåfør Kamber Qorogllu er en av dem som er blitt kjent med Blå Kors-budskapet på bussen. Han håper at mange barn i Vestfold får hjelp av voksne som har sett reklamen. (Foto: Ellen Anker Storset)